

Instytut Rozwoju Gospodarczego

**SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA
W WARSZAWIE**

Maria Podgórska

**KONIUNKTURA W BUDOWNICTWIE
I kwartał 2017**

PL ISSN 2392-3695

Badanie okresowe nr 94

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (przewodnicząca), Joanna Klimkowska (sekretarz)

Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, Janusz Stacewicz, István János Tóth

Komitet Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (Redaktor Naczelny)

Maria Podgórska

Małgorzata Krypa

02-513 Warszawa, ul. Madalińskiego 6/8

www.sgh.waw.pl/irg

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

02-554 Warszawa, al. Niepodległości 162

Wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2017

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3695

Nr rej. PR 18395

Informacje zawarte w niniejszym czasopiśmie oparte są na wynikach ankietowego badania koniunktury w budownictwie, przeprowadzonego przez IRG SGH po raz 94. W badaniu uczestniczyły 176 zakładów budowlanych. Metodyka badania koniunktury opisana jest na stronie:

<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE/struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA	6
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE	9
	1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY	9
	2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD	13
	3. SALDA I ICH SKŁADOWE	14
	1) Produkcja	14
	2) Zamówienia ogółem	16
	3) Zamówienia eksportowe	18
	4) Ceny	19
	5) Zatrudnienie	21
	6) Sytuacja finansowa	23
	7) Wykorzystanie mocy produkcyjnych	25
	8) Nakłady inwestycyjne	27
	9) Ogólna sytuacja gospodarcza	29
	10) Sytuacja budownictwa	31
	11) Bariery aktywności gospodarczej	33
III.	PODSUMOWANIE (w języku angielskim)	35
IV.	KONIUNKTURA W BUDOWNICTWIE W 2016 ROKU - PODSUMOWANIE	36

CONTENTS

I.	OVERVIEW OF THE SURVEY RESULTS	6
II.	DETAILED RESULTS	9
	1. CONFIDENCE INDICATOR	9
	2. SUMMARY OF BALANCES	13
	3. BALANCES AND THEIR COMPONENTS	14
	1) Production	14
	2) Total orders	16
	3) Export orders.....	18
	4) Prices	19
	5) Employment	21
	6) Financial situation	23
	7) Production capacity utilization	25
	8) Investment outlays	27
	9) General economic situation	29
	10) Situation in construction industry	31
	11) Barriers to business activity	33
III.	SUMMARY	35
IV.	BUSINESS ACTIVITY IN CONSTRUCTION INDUSTRY IN 2016- RECAPITULATION	36

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

1. W I kwartale 2017 roku ogólny wskaźnik koniunktury w budownictwie (IRGCON) przyjął wartość -15,1, mniejszą niż w I kwartale sprzed roku o 1,3 punktu. Po półrocznym okresie wzrostu trendu wskaźnika, w bieżącym kwartale obserwujemy jego spadek.

Wskaźniki koniunktury w sektorze prywatnym i publicznym są odpowiednio równe -15,8 i -11,9. W związku z sezonowym obniżeniem aktywności budownictwa wskaźniki koniunktury w większości analizowanych grup zakładów także mają niskie, ujemne wartości, a dodatkowo – jedynie w dwóch grupach klasyfikacyjnych. Pierwszą z nich jest region południowo-zachodni, obejmujący obszar województw dolnośląskiego i opolskiego¹, ze wskaźnikiem równym 13,1, a drugą zakłady zatrudniające powyżej 100 pracowników, ze wskaźnikiem 10,2.

2. Obecne saldo produkcji jest równe -48,9, ma więc wartość prawie identyczną jak w I kwartale przed rokiem. Trend produkcji budowlanej utrzymuje się na poziomie prawie niezmiennym od około połowy 2015 roku.

Jednak pod względem poziomu i dynamiki produkcji pomiędzy analizowanymi grupami zakładów występuje duże zróżnicowanie. W sektorze prywatnym saldo produkcji wynosi -46,4 i w porównaniu z poprzednim kwartałem jest mniejsze o 46 punktów, a w sektorze publicznym wynosi -57,7, jest więc mniejsze o 82 punkty. Warto też zauważyć, że w grupie przedsiębiorstw państwowych w poprzednim kwartale saldo produkcji było dodatnie i równe 27,0, obecnie zaś wynosi -60,0, czyli w tej grupie nastąpił spadek aż o 87 punktów.

3. W obecnym okresie w portfelach zakładów budowlanych jest więcej zamówień eksportowych i choć pod względem zamówień krajowych sytuacja się nie zmieniła, wzrost poziom zamówień w ujęciu ogółem. Funkcja trendu zamówień w ujęciu ogółem wzrosła do poziomu z końca 2014 roku.

Prognozy na nadchodzący kwartał można określić jako ostrożnie optymistyczne w odniesieniu do zamówień krajowych (prognozowane saldo wynosi 30,5, wobec obecnego -45,5), natomiast prognoza zamówień eksportowych jest zdecydowanie korzystna (obecne saldo jest równe 3,6, a prognozowane 35,4).

4. W ciągu minionego półrocza trend poziomu cen usług budowlanych był rosnący, lecz firmy budowlane wciąż oceniają ceny jako zbyt niskie. Saldo cen w ujęciu ogółem wynosi -11,5, w sektorze prywatnym -11,1 i w sektorze publicznym -13,0. W bieżącym kwartale tylko 14% zakładów stwierdziło wzrost cen, brak zmian 83% i dalszy spadek cen 3%.

Nadchodzący kwartał może przynieść bardziej wyraźną zmianę cen. Prognoza salda cen sektora prywatnego wynosi -0,6, czyli jest tylko nieznacznie mniejsza od zera, a prognoza sektora publicznego jest znacznie większa, wynosi bowiem 11,3.

5. Obecne saldo zatrudnienia w budownictwie w ujęciu ogółem wynosi -32,7, jest więc o 6 punktów mniejsze niż w I kwartale rok temu. W sektorze prywatnym i publicznym salda wynoszą -28,4 oraz -51,3, są więc odpowiednio mniejsze o 4 oraz 13 punktów. Porównując obecną wartość trendu zatrudnienia z okresem minionych dwóch lat, można zauważyć tylko niewielkie odchylenia od poziomu prawie stałego.

Jedyną grupą zakładów, w której – mimo sezonu zimowego – obserwuje się wzrost zatrudnienia jest grupa największych zakładów, zatrudniających powyżej 100 pracowników. Dla tej grupy saldo

¹ Poczawszy od niniejszego badania podział Polski na regiony jest zgodny z klasyfikacją NUTS.

zatrudnienia jest dodatnie i równe 1,1. W grupach zakładów, które zatrudniają do 20 oraz 20-100 pracowników salda są odpowiednio równe -26,1 oraz -39,6.

6. Od około roku sytuacja finansowa zakładów budowlanych pogarsza się. Funkcja trendu ocen własnej sytuacji finansowej zakładów budowlanych nadal jest malejąca.

W bieżącym kwartale saldo finansowe w ujęciu ogółem wynosi -28,7 i jest o 17 punktów mniejsze niż w IV kwartale 2016 roku. W sektorze prywatnym i publicznym salda wynoszą -28,4 oraz -30,9, zmniejszyły się więc w tym czasie o 12 oraz 38 punktów. Warto zwrócić uwagę na grupę przedsiębiorstw państwowych, dla których saldo finansowe w dwóch poprzednich kwartałach było dodatnie i odpowiednio równe 10,1 oraz 9,5, obecnie zaś wynosi tylko -30,0.

Prognozy sytuacji finansowej zakładów budowlanych na nadchodzący kwartał są pesymistyczne. Prognoza salda w ujęciu ogółem wynosi -6,4, dla sektora prywatnego -5,8 i publicznego -12,2. Jediną grupą zakładów spodziewających się poprawy własnej sytuacji finansowej jest grupa PKD43 (specjalistyczne roboty budowlane), dla której saldo jest dodatnie i wynosi 3,6.

7. Od około półtora roku funkcja trendu wykorzystania mocy produkcyjnych w budownictwie utrzymuje się na prawie niezmiennym poziomie. Obecne saldo wykorzystania mocy produkcyjnych w ujęciu ogółem wynosi -37,3, w sektorze prywatnym -33,7 i publicznym -49,2. W I kwartale 2016 roku te salda były odpowiednio równe -41,2, -39,4 oraz -49,3. Zróżnicowanie wykorzystania mocy produkcyjnych wśród analizowanych grup zakładów jest stosunkowo słabe.

8. Wciąż maleją nakłady inwestycyjne w budownictwie. Obecne saldo inwestycji w ujęciu ogółem wynosi -29,2, w sektorze prywatnym -30,2 i w publicznym -23,6. We wszystkich analizowanych grupach zakładów salda inwestycji są ujemne. Również prognozy salda inwestycji na nadchodzący kwartał są ujemne dla wszystkich analizowanych grup zakładów.

9. W bieżącym kwartale obserwujemy po raz pierwszy od około roku rosnący trend ocen ogólnej sytuacji gospodarczej, formułowanych przez firmy budowlane. Jednak poziom tych ocen wciąż jest niski: saldo w ujęciu ogółem wynosi -34,7, w sektorze prywatnym -33,0 i w sektorze publicznym -41,7. We wszystkich analizowanych grupach zakładów salda oceny gospodarki są ujemne.

Warto zwrócić uwagę na grupę przedsiębiorstw państwowych, ponieważ w poprzednim kwartale spośród wszystkich analizowanych grup zakładów ta właśnie grupa oceniała gospodarkę najlepiej (saldo było równe -10,1), obecnie zaś ocena tej grupy jest jedną z najniższych (saldo -57,3).

Prognoz ogólnej sytuacji gospodarczej na nadchodzący kwartał nie można uznać za optymistyczne, gdyż prognozowane salda wynoszą: w ujęciu ogółem -9,1 w sektorze prywatnym -9,9 i publicznym -9,4.

10. Również dla ocen sytuacji panującej w budownictwie bieżący kwartał przyniósł odwrócenie trendu, malejącego od około roku. Obecne oceny sytuacji budownictwa są jednak negatywne we wszystkich analizowanych grupach zakładów. Saldo ocen budownictwa w ujęciu ogółem wynosi -38,5, w sektorze prywatnym -40,1 i publicznym -30,7.

W grupie przedsiębiorstw państwowych obecne saldo ocen budownictwa wynosi -46,6, jest więc mniejsze niż w poprzednim kwartale o 21 punktów.

Prognozy sytuacji budownictwa na nadchodzący kwartał są podobne do prognoz dla gospodarki. Prognozowane saldo ocen budownictwa wynosi w ujęciu ogółem -9,5, w sektorze prywatnym -9,3 i publicznym -13,3.

11. W bieżącym kwartale 2,3% zakładów budowlanych stwierdza, że nie ma barier, które ograniczałyby ich aktywność produkcyjną.

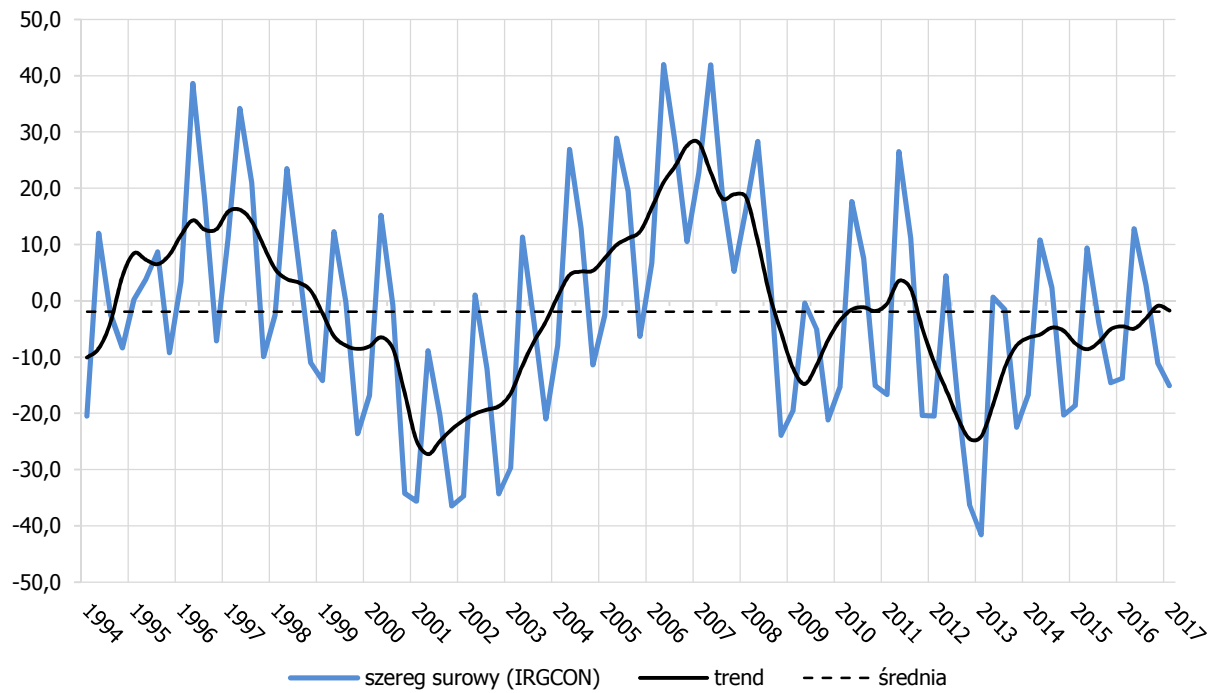
Pomiędzy barierami, które sprawiały zakładom budowlanym największą trudność w poprzednim i obecnym kwartale występuje wiele istotnych różnic. O 7 punktów procentowych zwiększył się odsetek zakładów mających problemy z powodu nadmiernych obciążeń podatkowych (obecnie 44,9%, poprzednio 37,9%). Niestabilne przepisy prawne są obecnie źródłem kłopotów dla 34,1% zakładów, a ponieważ w poprzednim kwartale ten odsetek był równy 27,5%, różnica wynosi 6,6 punktu procentowego. O 3,1 punktu zwiększyła się częstość wskazań bariery niedostatecznego popytu – obecnie 43,8%, poprzednio 40,7%. Zimowa pogoda okazała się dla budownictwa bardziej surowa od spodziewanej – na problem pogody wskazuje obecnie 40,3% zakładów, a prognozowało taką sytuację 31,9%. W stosunku do poprzedniego kwartału nie zmieniła się bariera numer jeden tzn. silna konkurencja wewnątrz gałęzi, na którą jednak obecnie wskazuje 60,8% zakładów, a więc mniej niż poprzednio o 3,5 punktu procentowego. Ponadto, zmniejszyły trudności związane z pozyskaniem kredytu (odsetek wskazań tej bariery jest mniejszy niż w poprzednim kwartale o 5,1 punktu procentowego), zatorami płatniczymi (mniej o 1,8 punktu) oraz cenami surowców i materiałów (mniej o 1,5 punktu).

Z wyjątkiem nadmiernych podatków oraz zatorów płatniczych pozostałe bariery są w obecnym kwartale bardziej dotkliwe dla przedsiębiorstw publicznych niż firm prywatnych.

Zakłady budowlane przewidują, że w nadchodzącym kwartale wszystkie omawiane bariery będą dla nich dotkliwe w mniejszym niż obecnie lub co najwyżej takim samym stopniu.

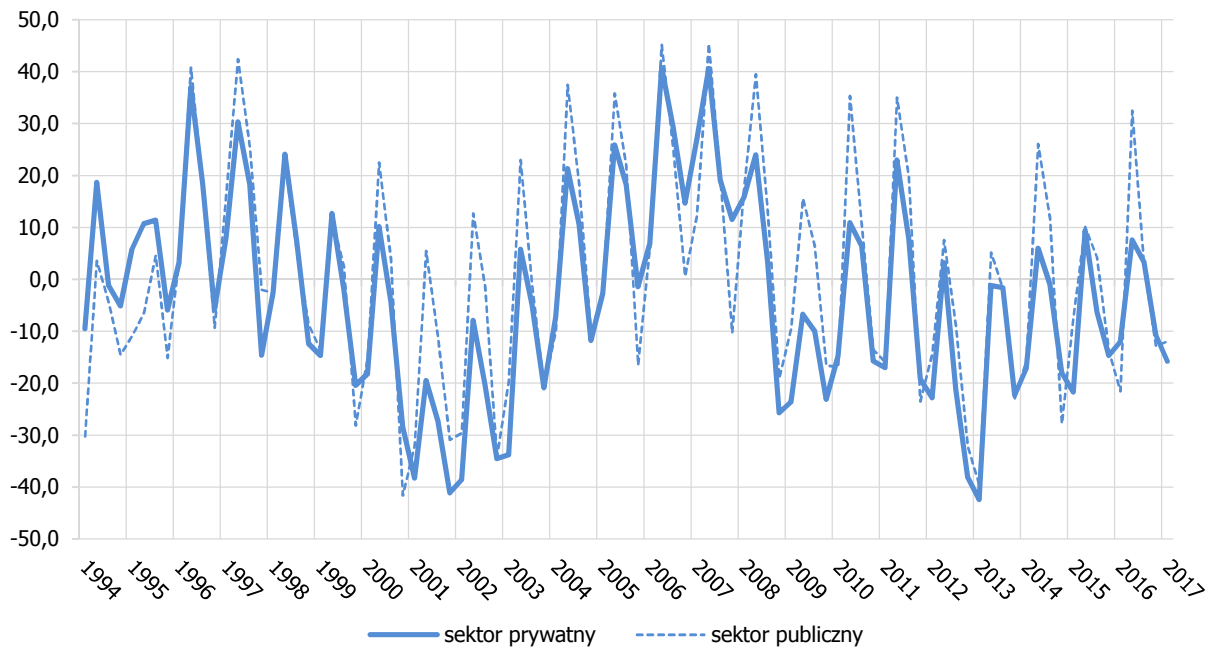
II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY

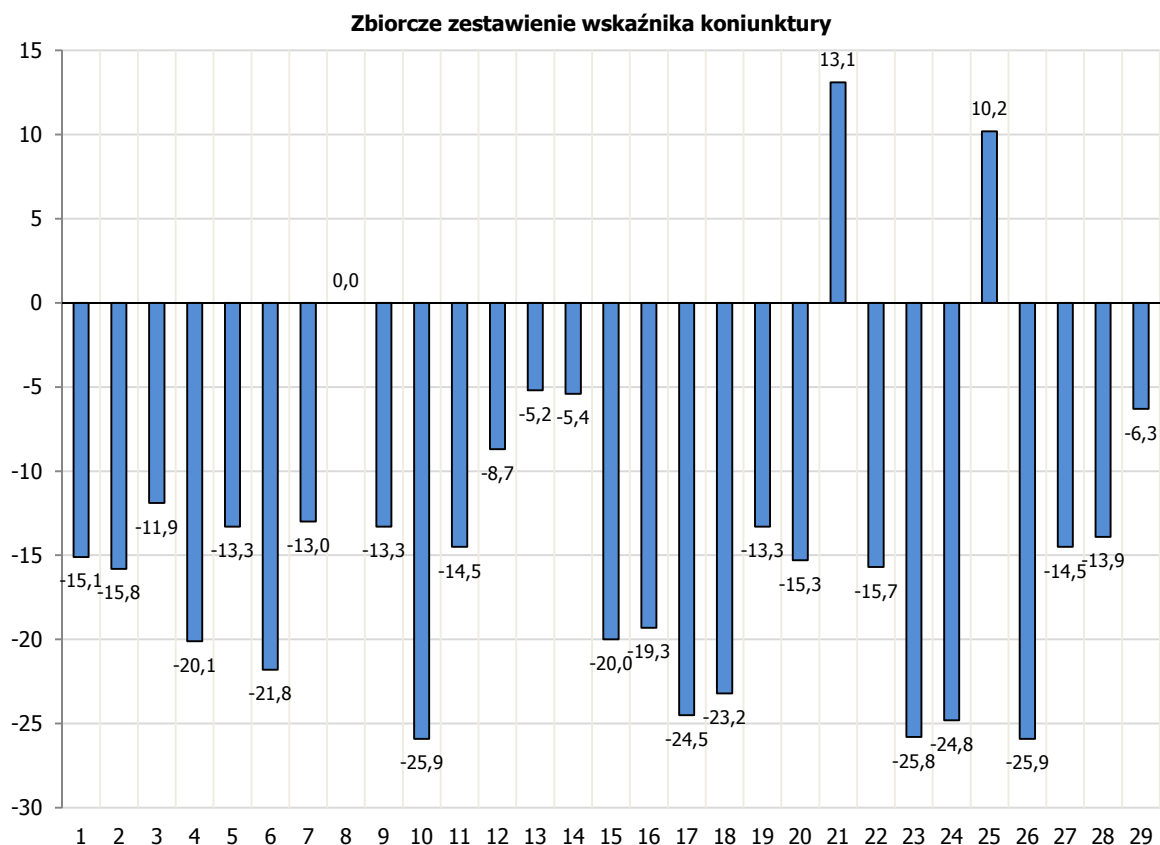

	Q4 2015	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017
a. Zamówienia ogółem - stan	-1,3	-41,0	13,3	12,1	3,1	-40,0
b. Zatrudnienie - prognoza	-27,9	13,5	12,3	-6,5	-25,2	9,9
Wskaźnik koniunktury (IRGCON) = (a+b)/2	-14,6	-13,8	12,8	2,8	-11,1	-15,1

Wskaźnik koniunktury wg sektorów własnościowych

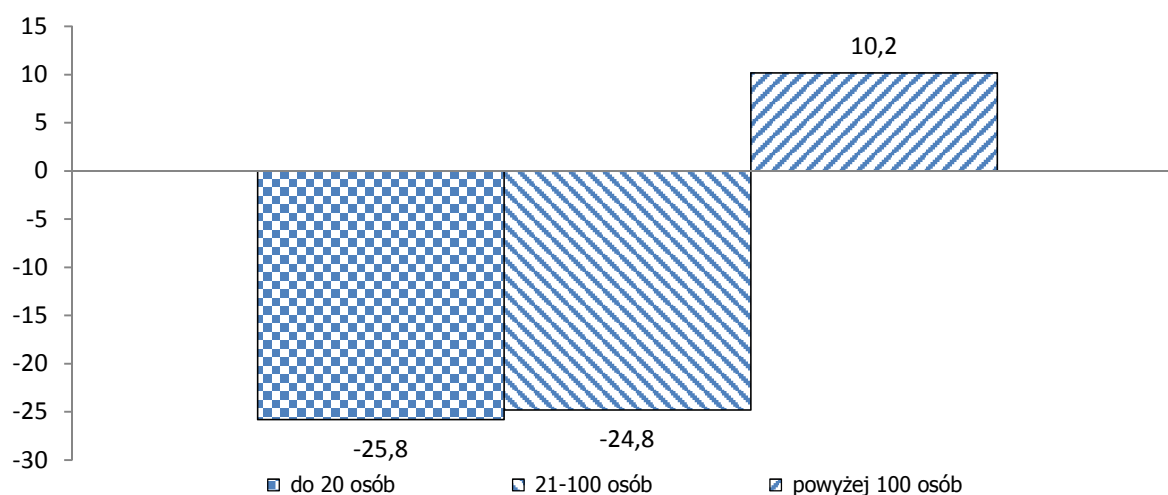

	Q4 2015	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017
Wskaźnik koniunktury (IRGCON)	-14,6	-13,8	12,8	2,8	-11,1	-15,1
Wskaźnik koniunktury w sektorze prywatnym	-14,7	-12,0	7,6	3,3	-10,7	-15,8
Wskaźnik koniunktury w sektorze publicznym	-13,8	-21,5	32,5	2,7	-12,8	-11,9

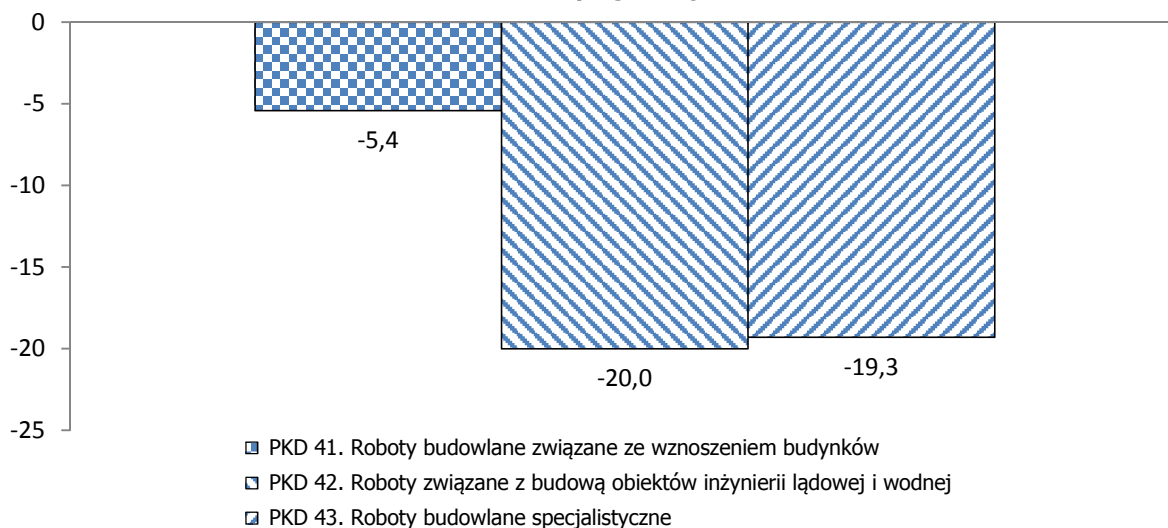

1. Ogółem
2. Sektor prywatny
3. Sektor publiczny
4. Powstałe przed lub w 1989 r.
5. Powstałe w lub po 1990 r.
6. Sektor prywatny – powstałe przed lub w 1989 r.
7. Sektor prywatny – powstałe w lub po 1990 r.
8. Sektor publiczny – powstałe przed lub w 1989 r.
9. Sektor publiczny – powstałe w lub po 1990 r.
10. Sektor prywatny – zakłady krajowych osób fizycznych
11. Sektor prywatny – pozostałe zakłady krajowe
12. Sektor publiczny – przedsiębiorstwa państwowe
13. Sektor publiczny – przedsiębiorstwa komunalne
14. PKD2007 – Dział 41
15. PKD2007 – Dział 42
16. PKD2007 – Dział 43
17. Region centralny
18. Region południowy
19. Region wschodni
20. Region północno-zachodni
21. Region południowo-zachodni
22. Region północny
23. Zatrudnienie do 20 osób
24. Zatrudnienie 21–100 osób
25. Zatrudnienie pow. 100 osób
26. Sektor prywatny – zatrudnienie do 10 osób
27. Sektor prywatny – zatrudnienie powyżej 10 osób
28. Sektor publiczny – zatrudnienie do 100 osób
29. Sektor publiczny – zatrudnienie powyżej 100 osób

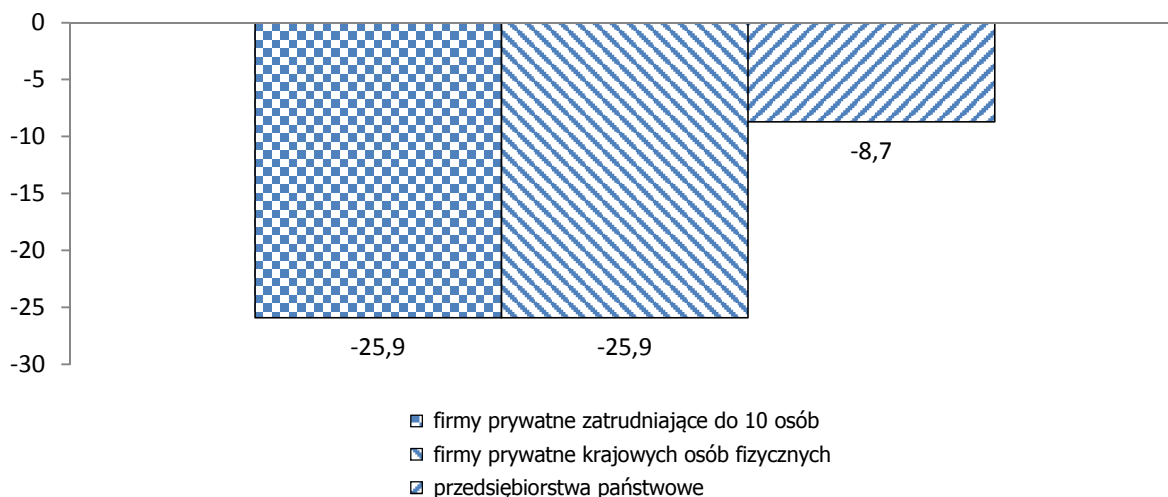
Wskaźnik koniunktury wg grup zatrudnienia

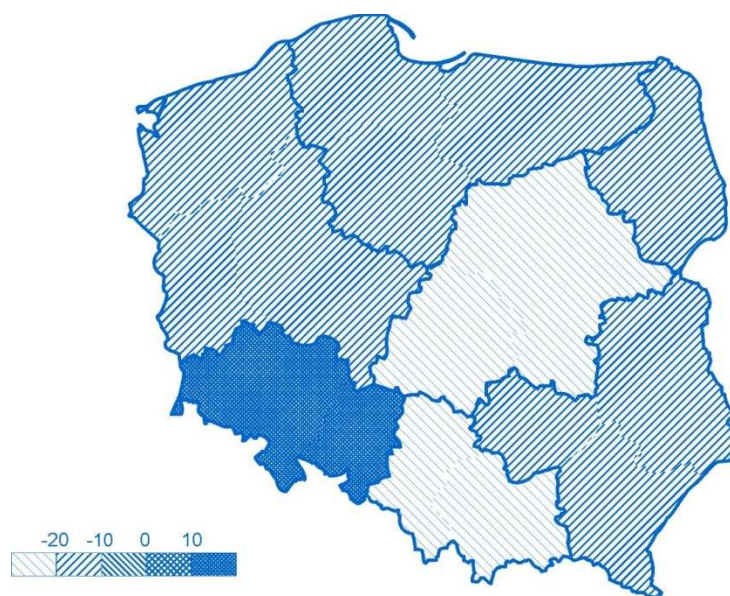

Wskaźnik koniunktury wg rodzaju działalności

Wskaźnik koniunktury w wybranych grupach zakładów budowlanych

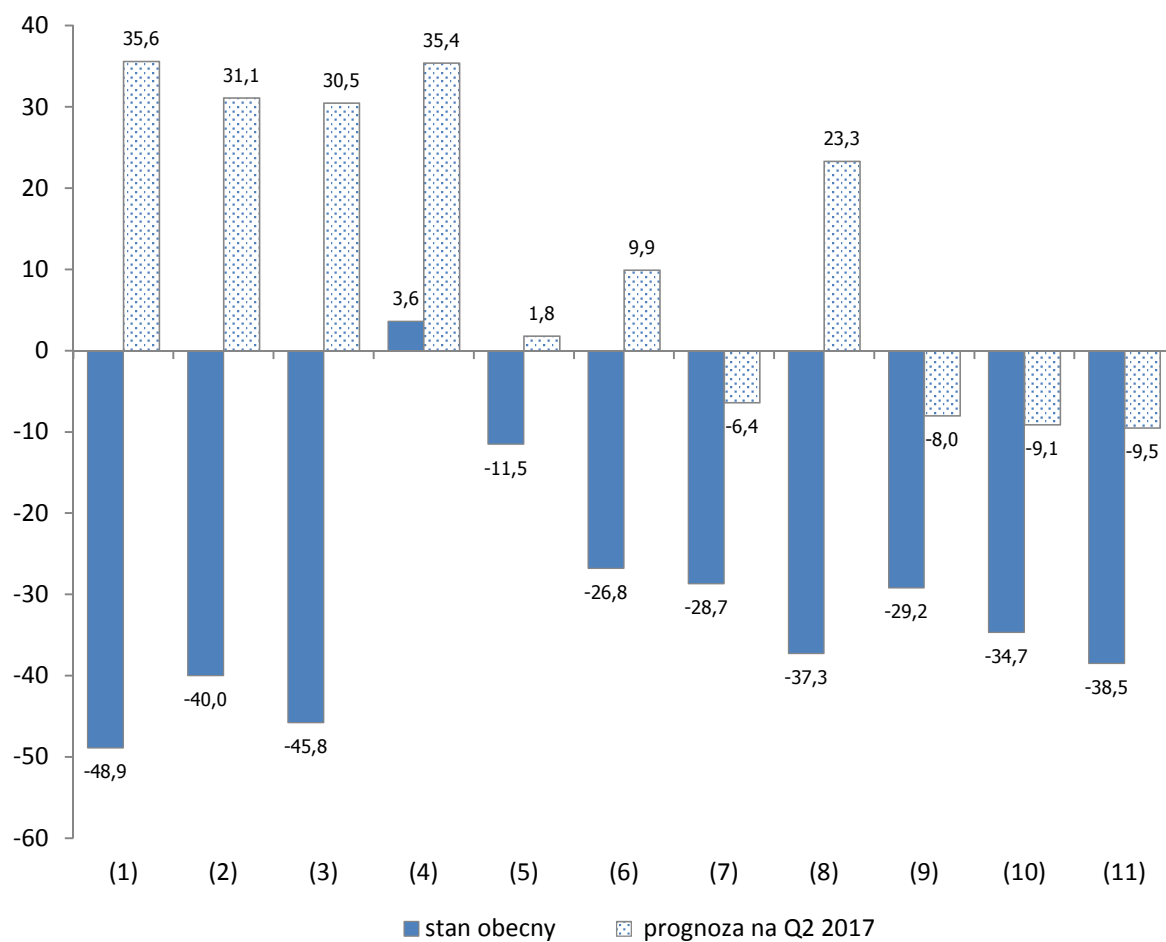

Wskaźnik koniunktury wg regionów^{*)}

1. Region centralny	-24,5
2. Region południowy	-23,2
3. Region wschodni	-13,3
4. Region północno-zachodni	-15,3
5. Region południowo-zachodni	13,1
6. Region północny	-15,7

^{*)} Podział na regiony według klasyfikacji NUTS1

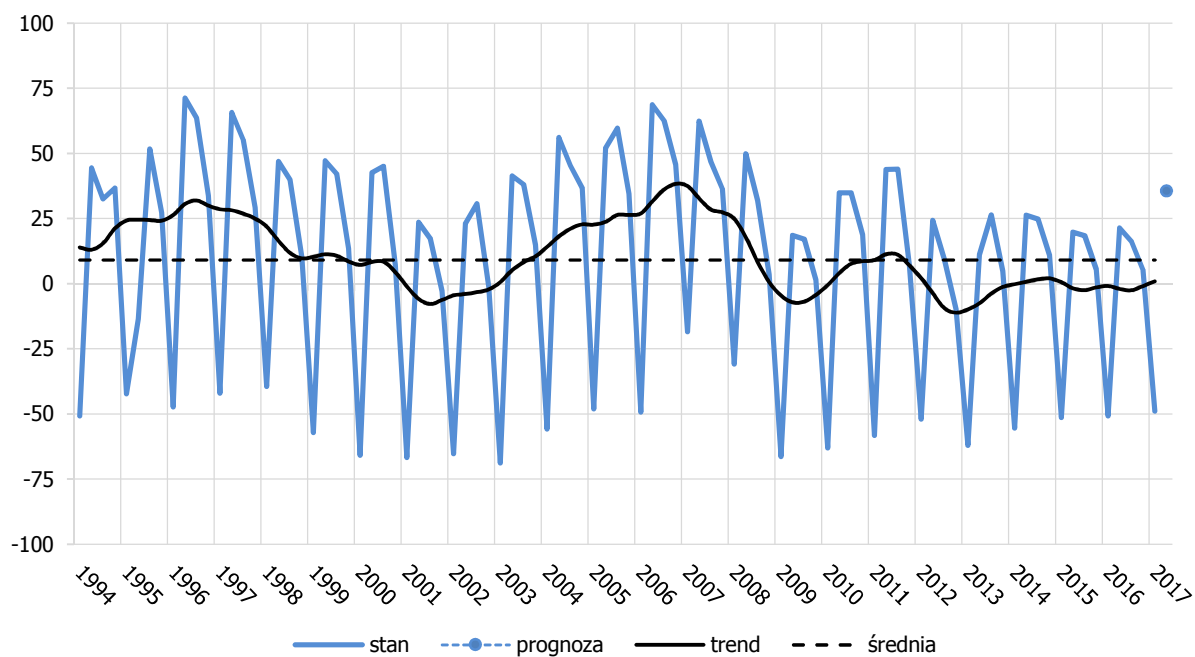
2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD

- (1) Produkcja
- (2) Zamówienia ogółem
- (3) Zamówienia krajowe
- (4) Zamówienia eksportowe
- (5) Ceny świadczonych usług
- (6) Zatrudnienie
- (7) Sytuacja finansowa
- (8) Wykorzystanie mocy produkcyjnych
- (9) Nakłady inwestycyjne
- (10) Ogólna sytuacja gospodarcza
- (11) Sytuacja budownictwa

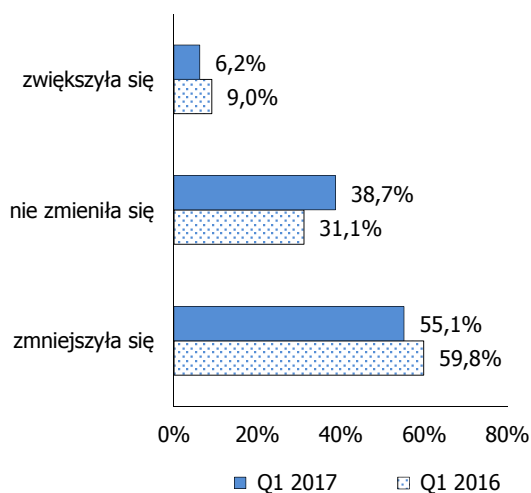
3. SALDA I ICH SKŁADOWE

1. Produkcja

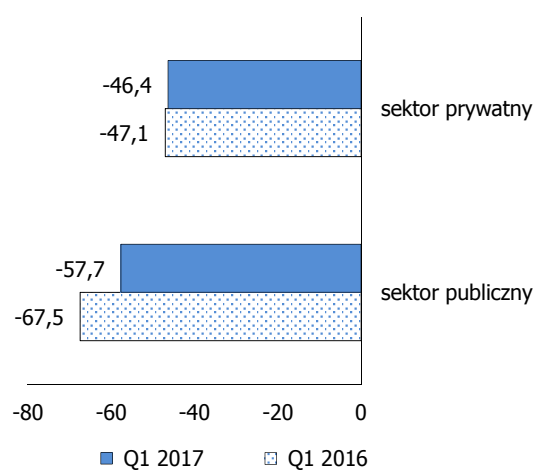

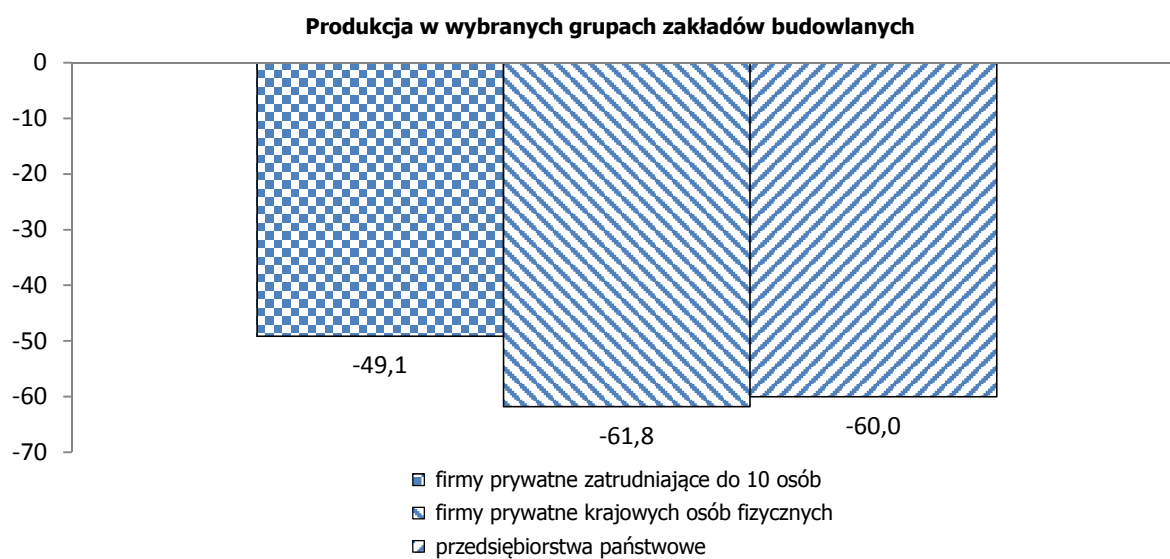
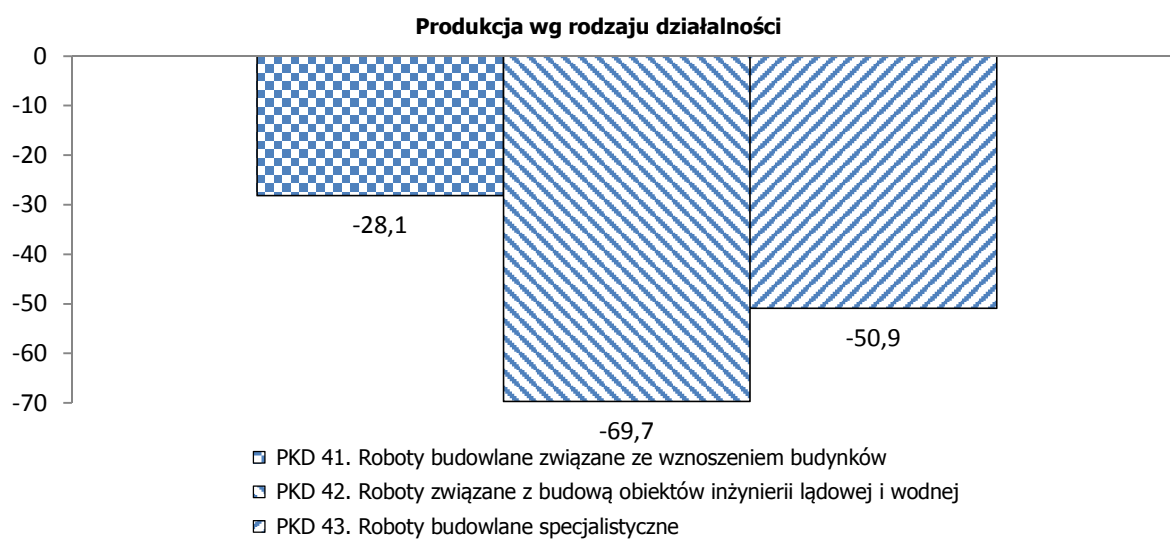
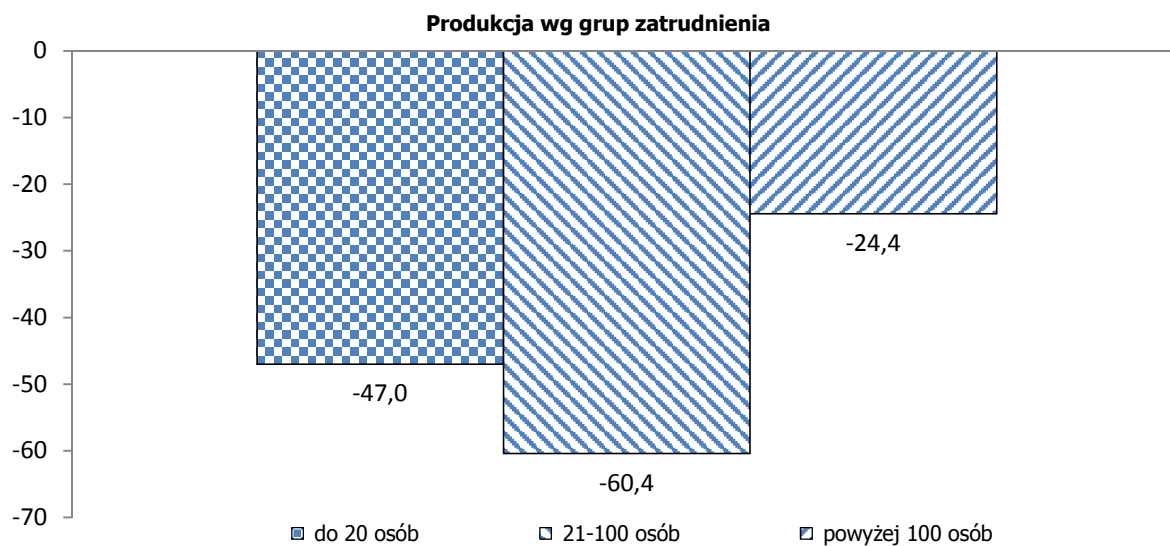
	Q4 2015	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017
stan	5,5	-50,8	21,3	16,2	5,3	
prognoza						-35,5

Produkcja - składowe salda

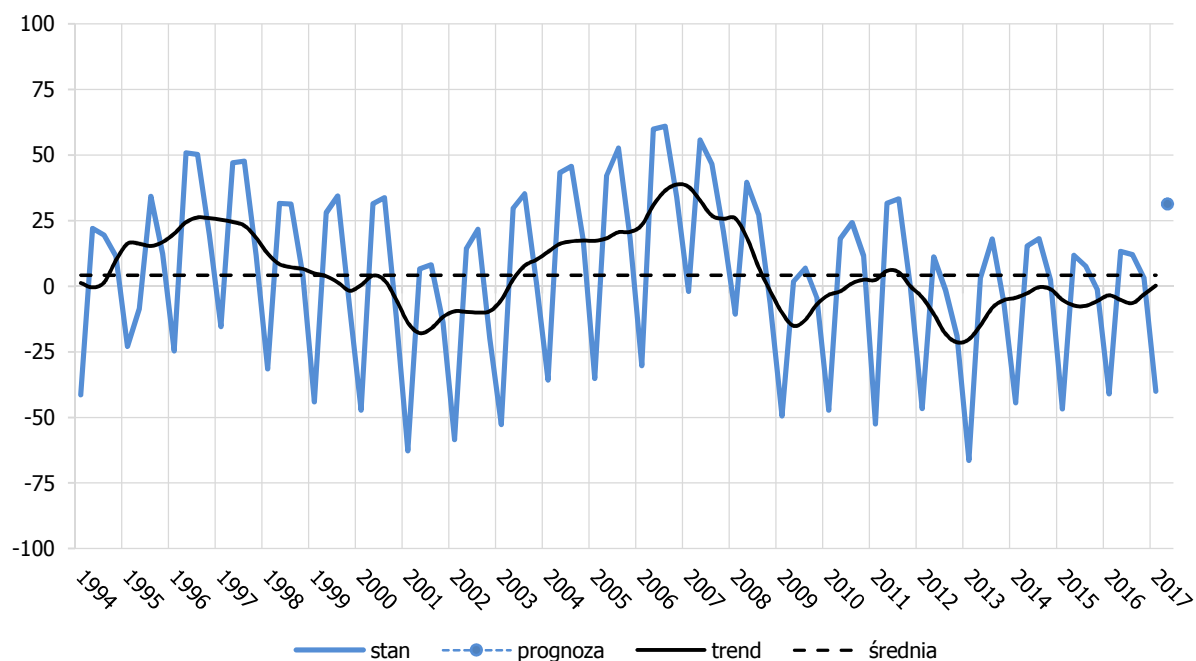

Produkcja - saldo wg sektorów własnościowych

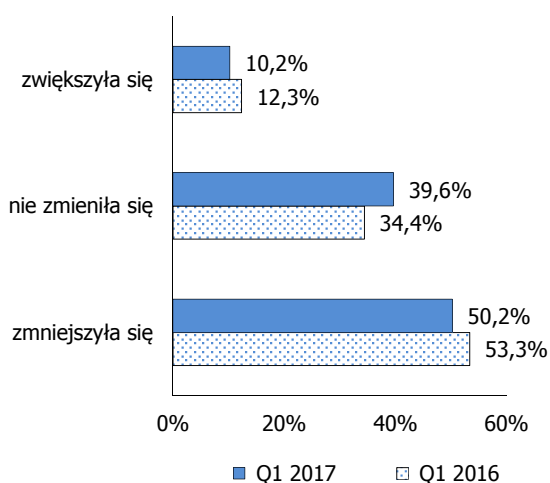

2. Zamówienia ogółem

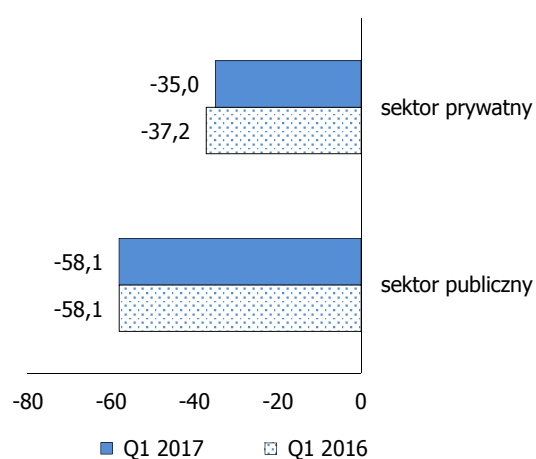

	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017
stan	-41,0	13,3	12,1	3,1	-40,0	
prognoza						31,3

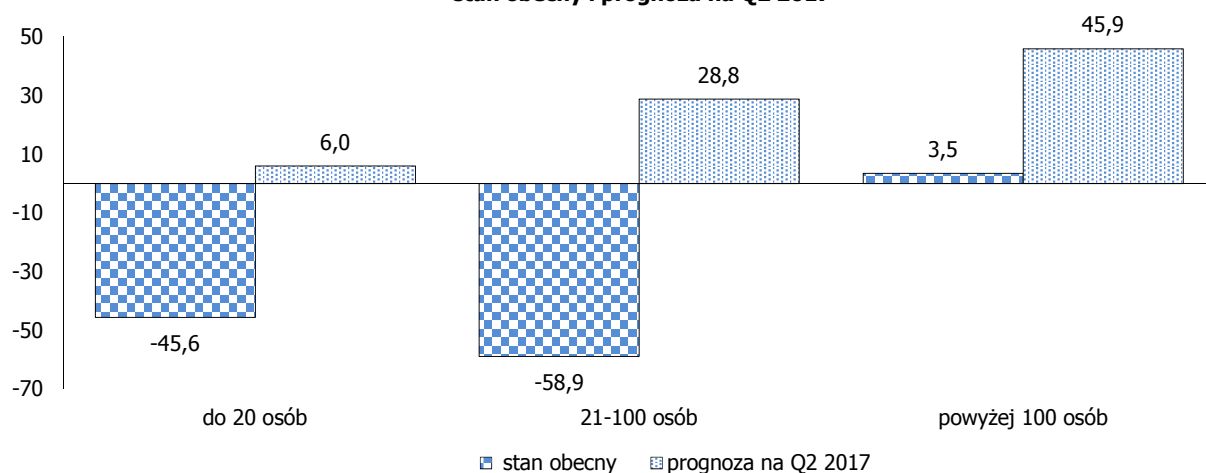
Zamówienia ogółem - składowe salda

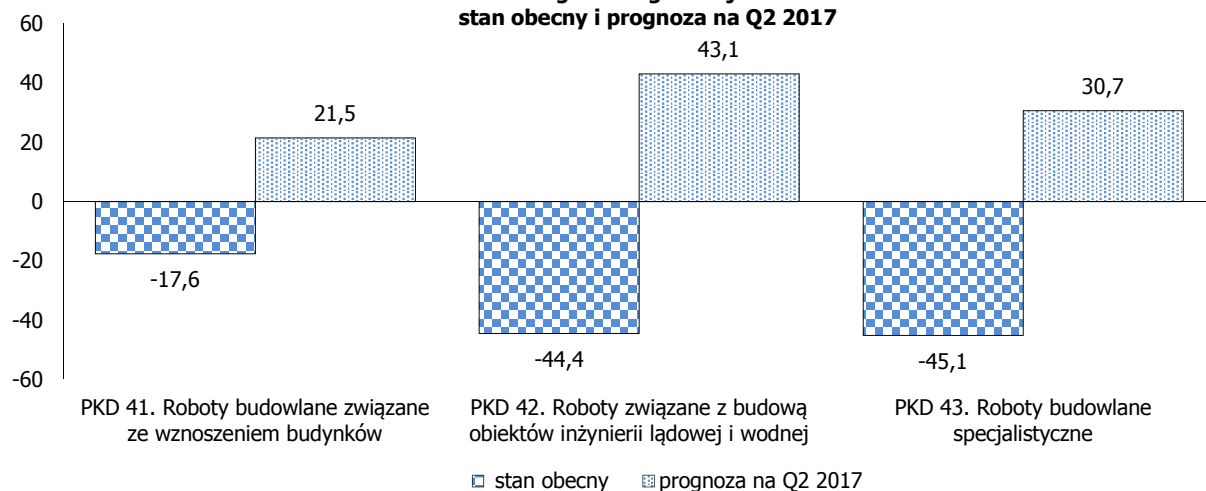
Zamówienia ogółem - saldo wg sektorów własnościowych

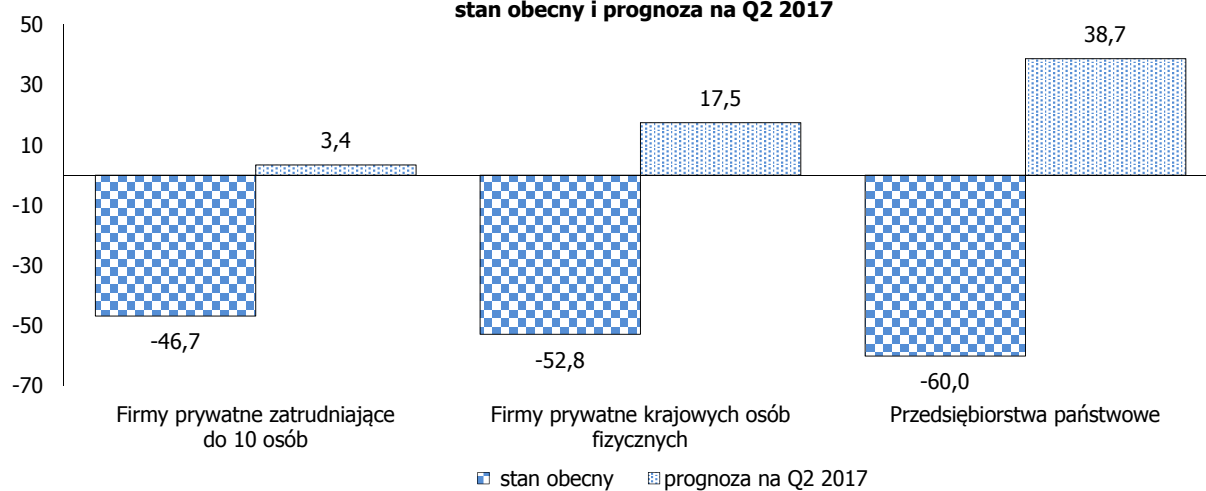
Zamówienia ogółem wg grup zatrudnienia - stan obecny i prognoza na Q2 2017

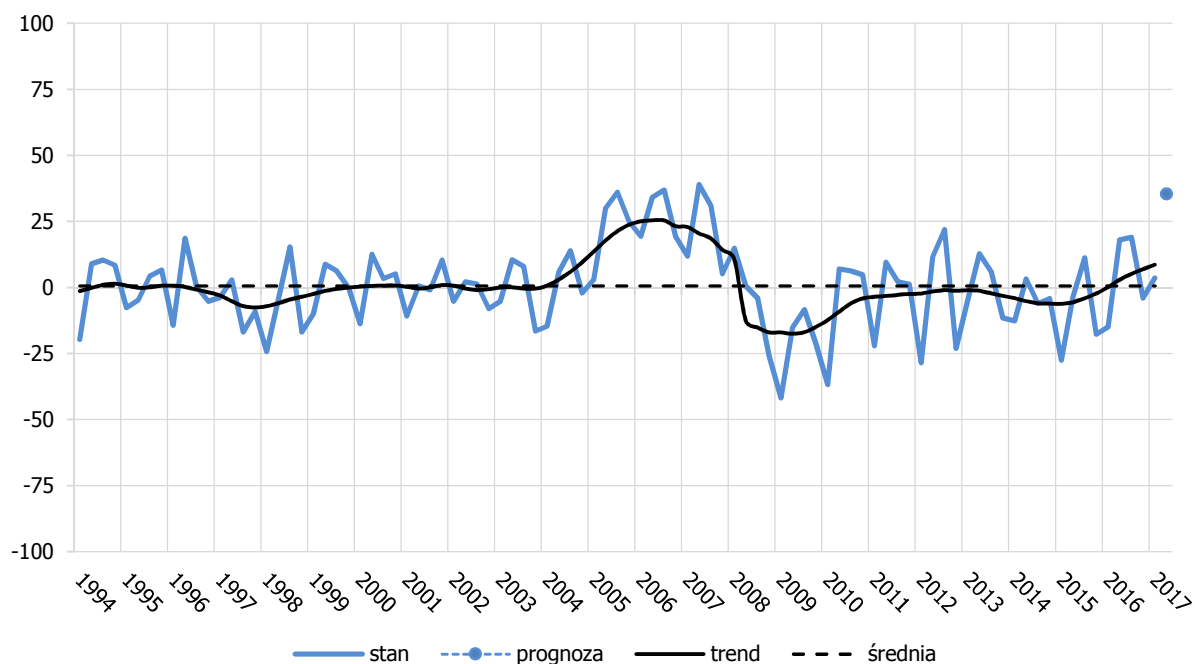
Zamówienia ogółem wg rodzaju działalności - stan obecny i prognoza na Q2 2017

Zamówienia ogółem w wybranych grupach zakładów budowlanych - stan obecny i prognoza na Q2 2017

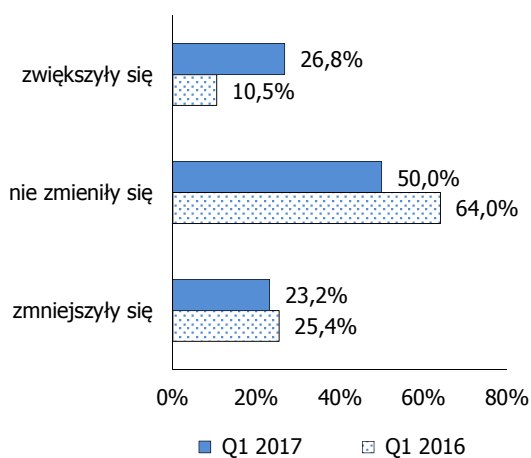

3. Zamówienia eksportowe

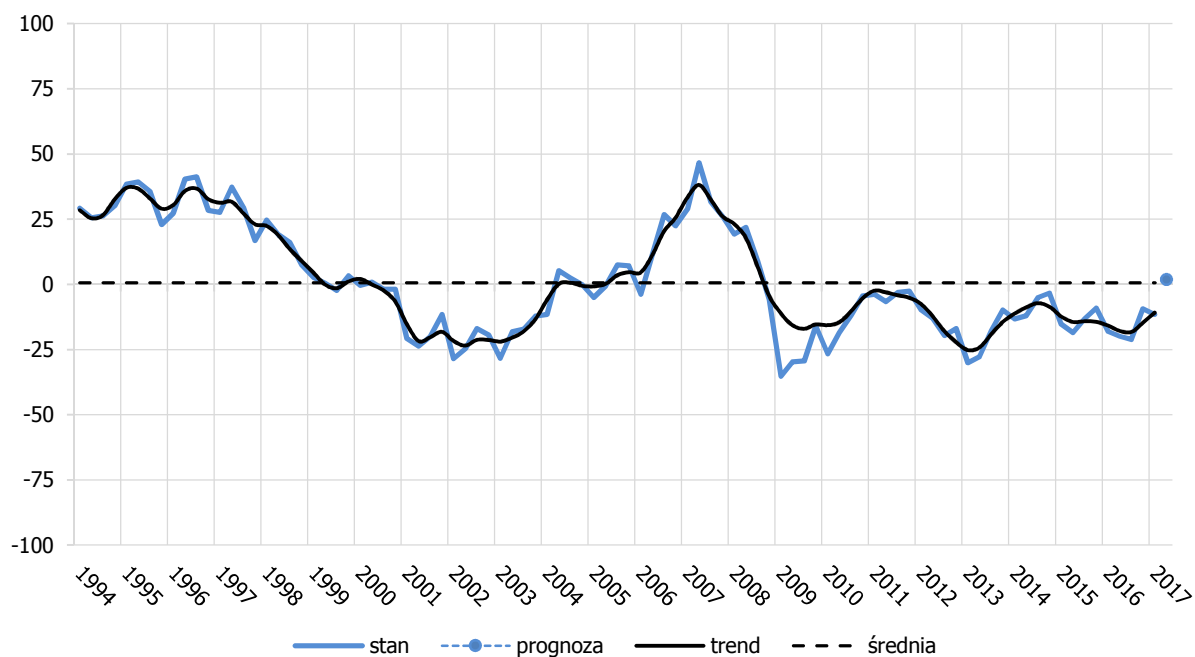

	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017
stan	-14,9	18,0	19,0	-4,0	3,6	
prognoza						35,4

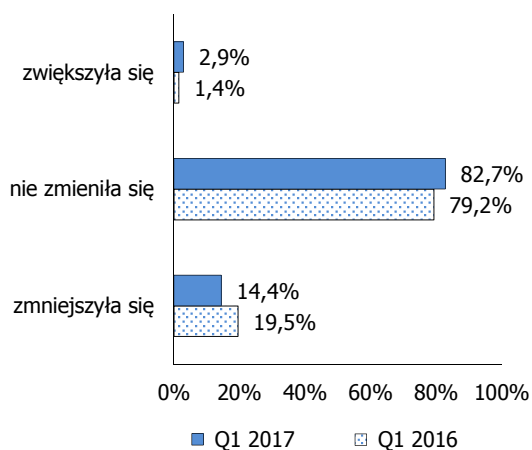
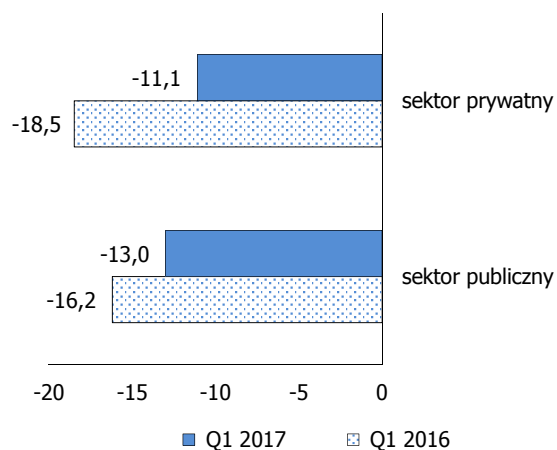
Zamówienia eksportowe - składowe salda

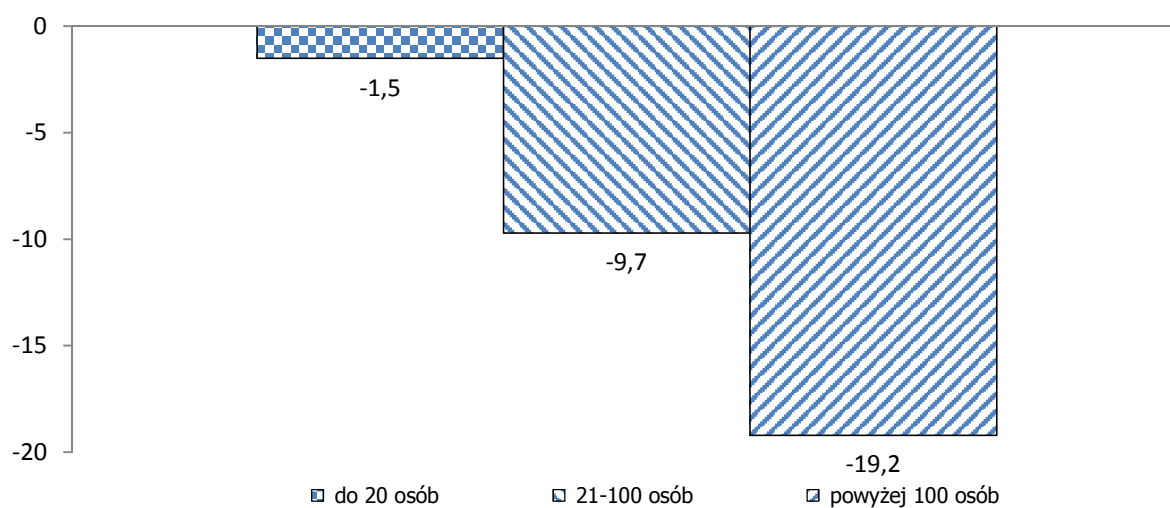
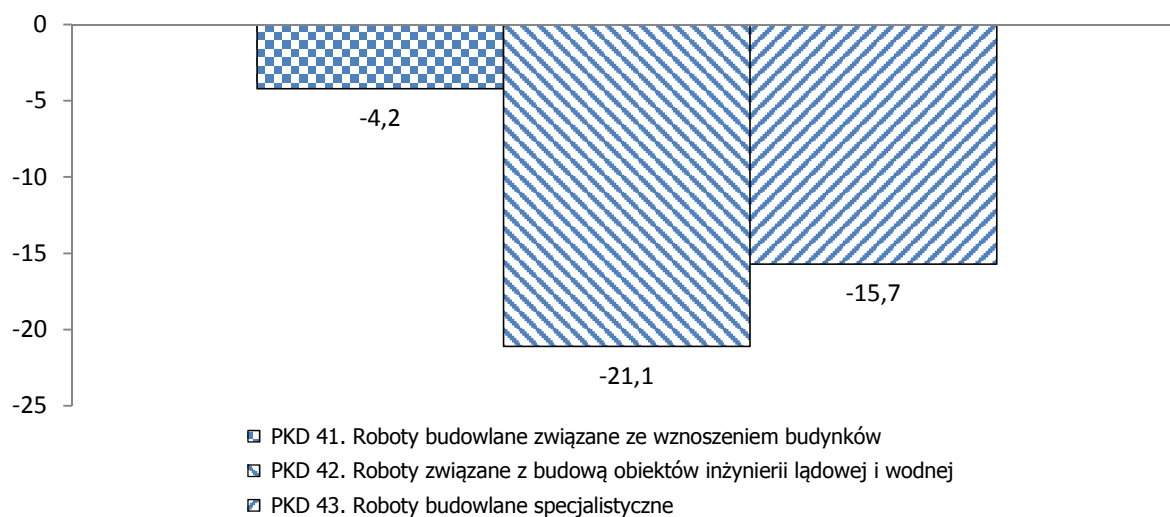
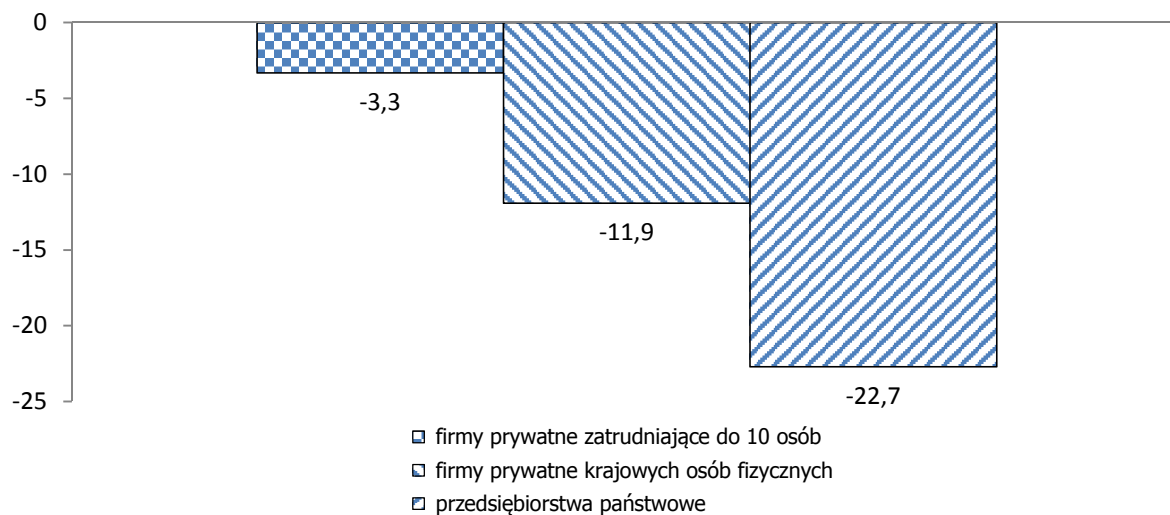

4. Ceny

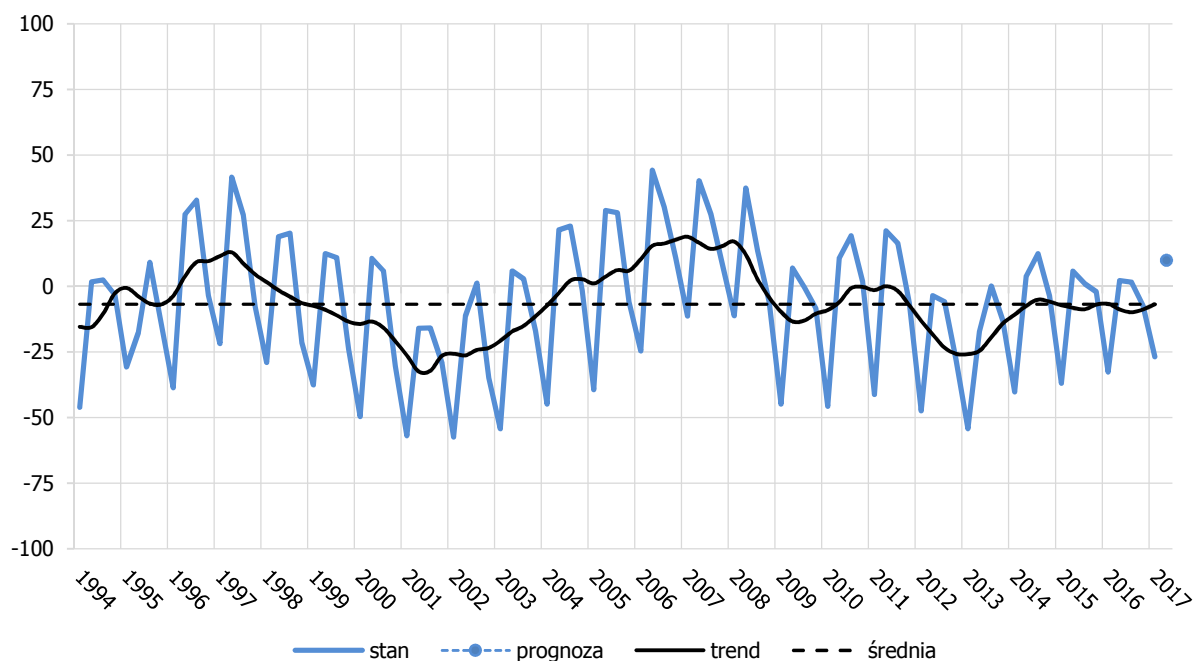

	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017
stan	-18,1	-19,9	-21,1	-9,3	-11,5	
prognoza						1,8

Ceny usług budowlanych -
składowe saldaCeny usług budowlanych - saldo wg
sektorów własnościowych

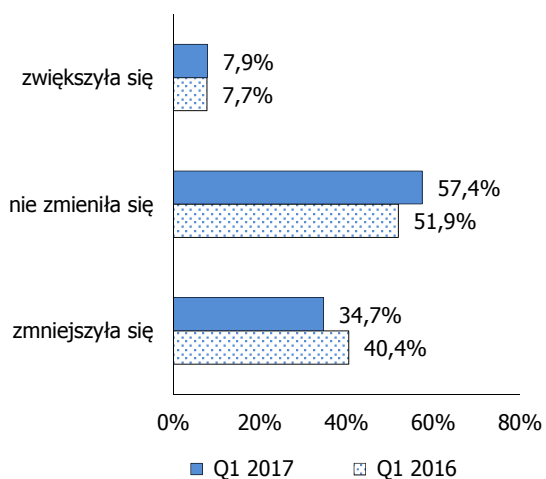
Ceny usług budowlanych wg grup zatrudnienia**Ceny usług budowlanych wg rodzaju działalności****Ceny usług budowlanych w wybranych grupach zakładów budowlanych**

5. Zatrudnienie

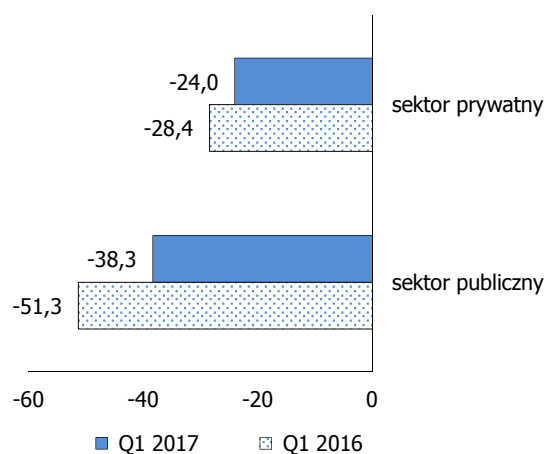

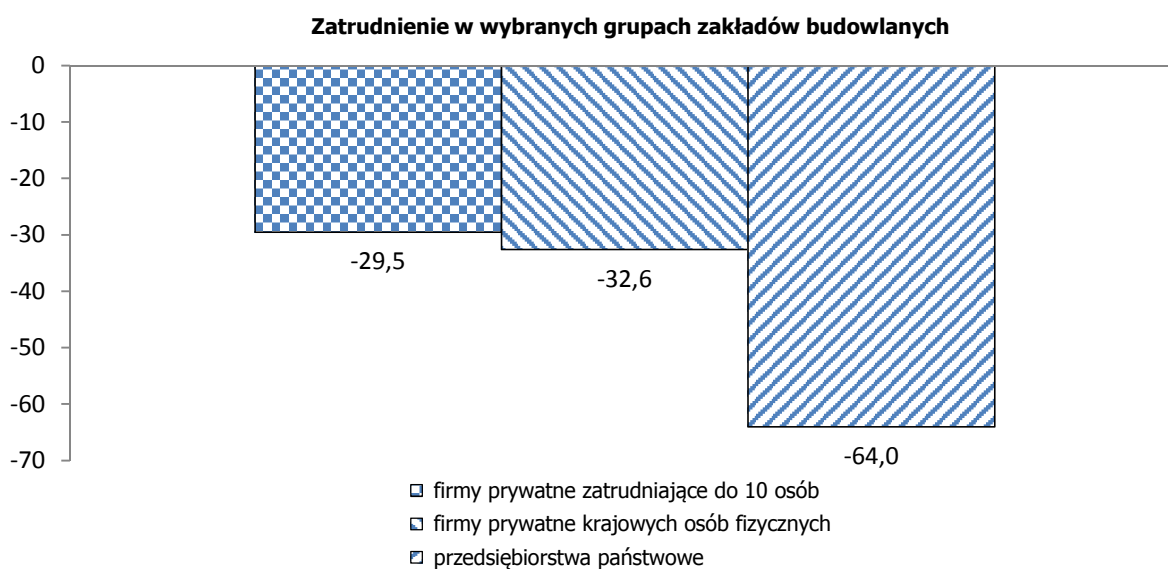
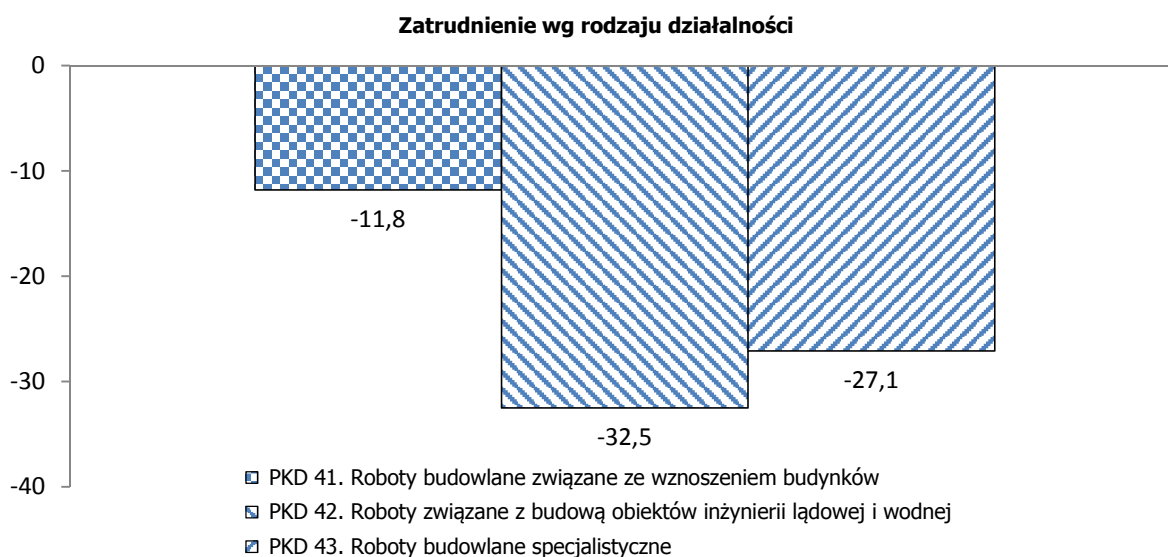
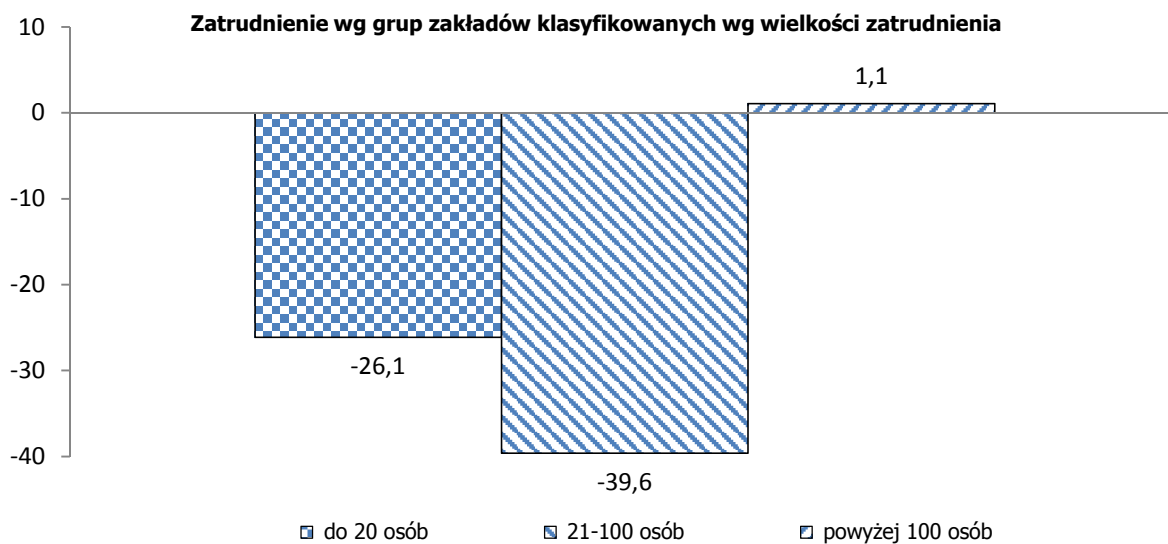
	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017
stan	-32,7	2,2	1,6	-7,3	-26,8	
prognoza						9,9

Zatrudnienie - składowe salda

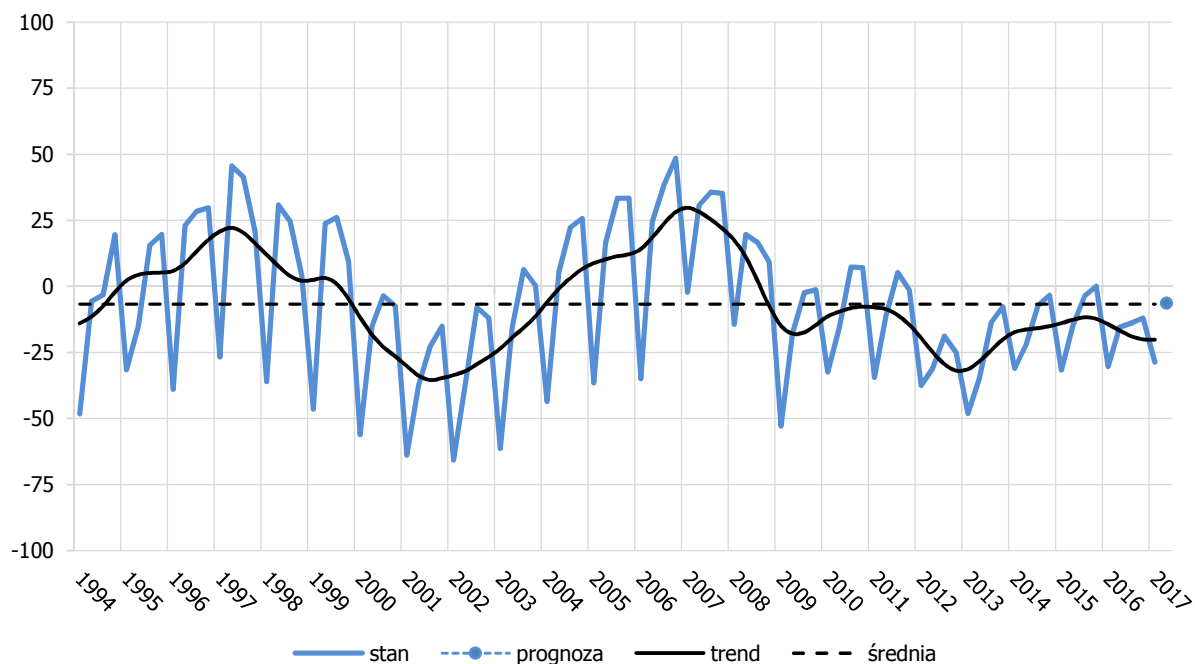

Zatrudnienie - saldo wg sektorów własnościowych

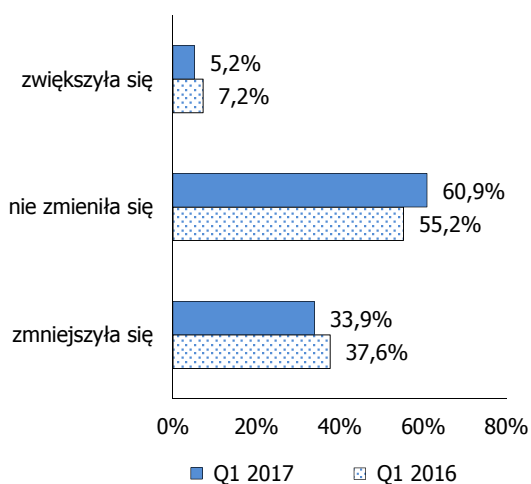

6. Sytuacja finansowa

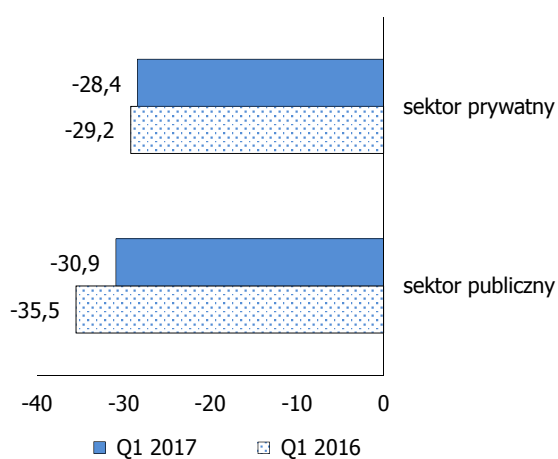

	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017
stan	-30,4	-15,5	-13,9	-12,0	-28,7	
prognoza						-6,4

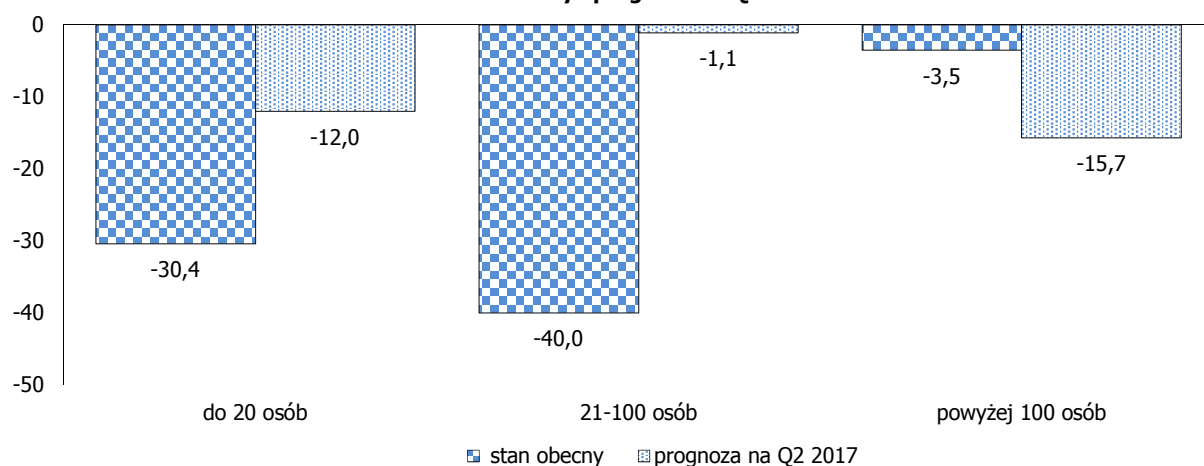
Sytuacja finansowa - składowe salda

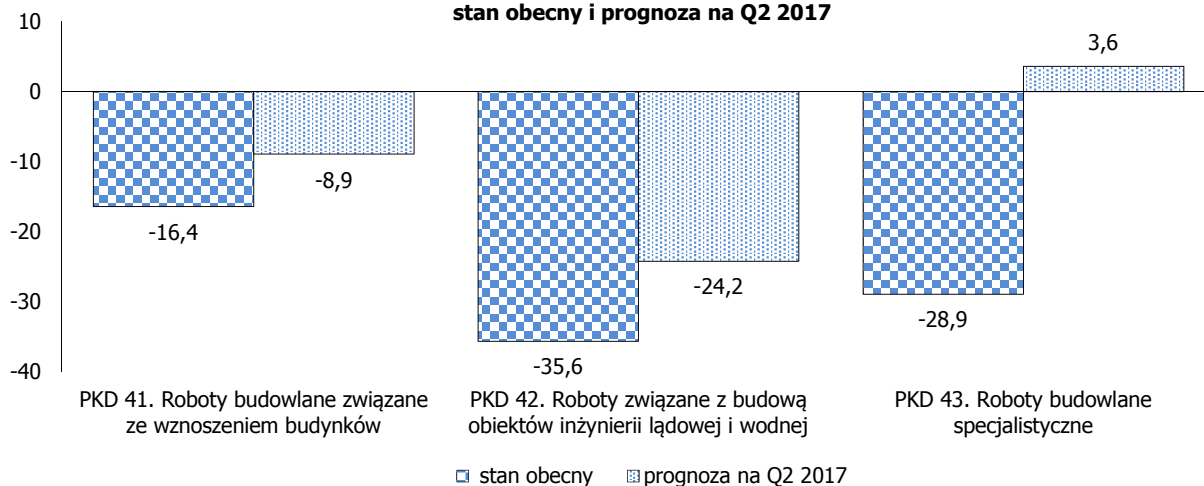
Sytuacja finansowa - saldo wg sektorów własnościowych

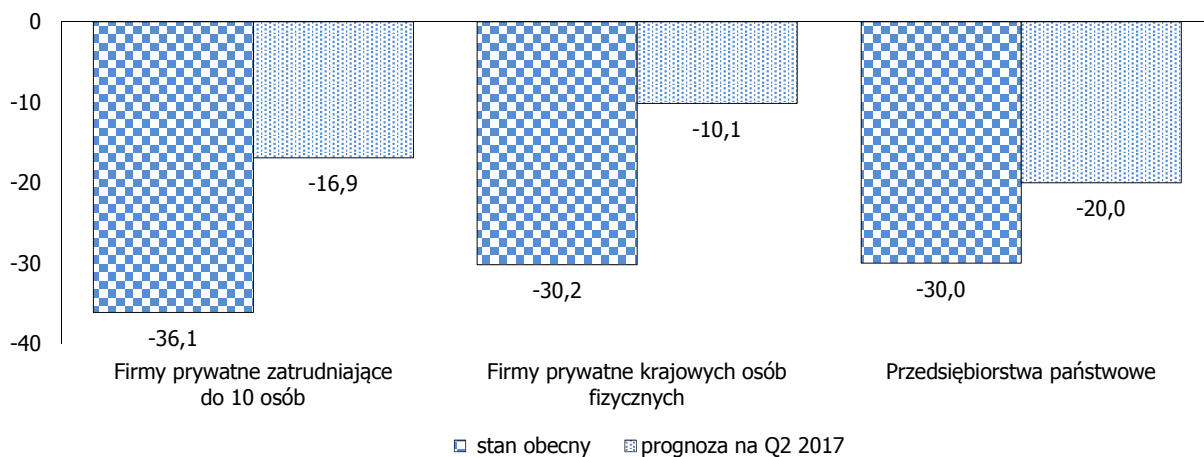
Sytuacja finansowa wg grup zatrudnienia - stan obecny i prognoza na Q2 2017

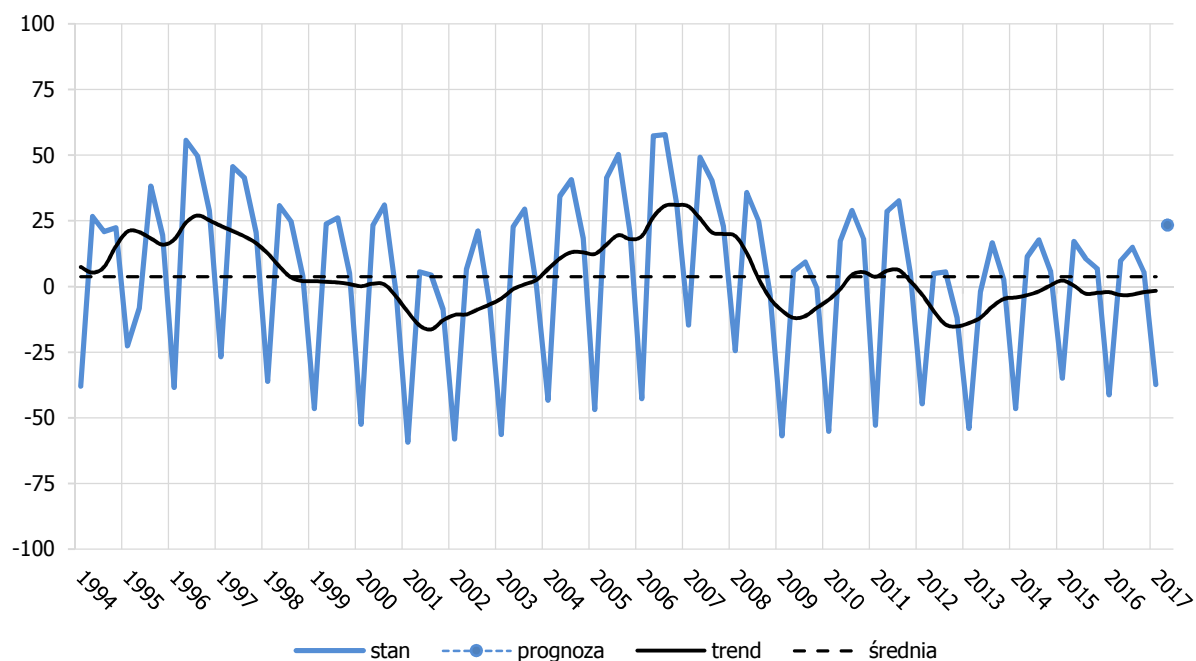
Sytuacja finansowa wg rodzaju działalności - stan obecny i prognoza na Q2 2017

Sytuacja finansowa wybranych grup zakładów budowlanych - stan obecny i prognoza na Q2 2017

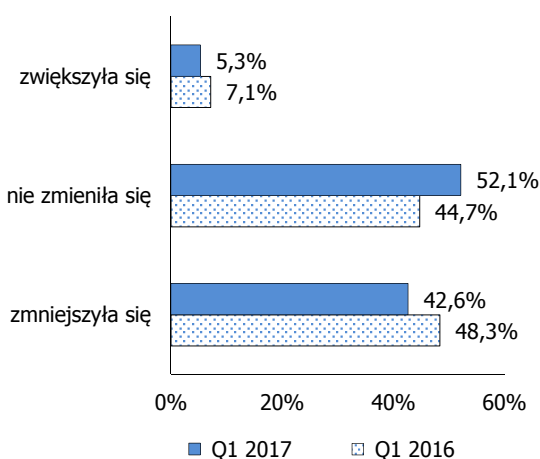

7. Wykorzystanie mocy produkcyjnych

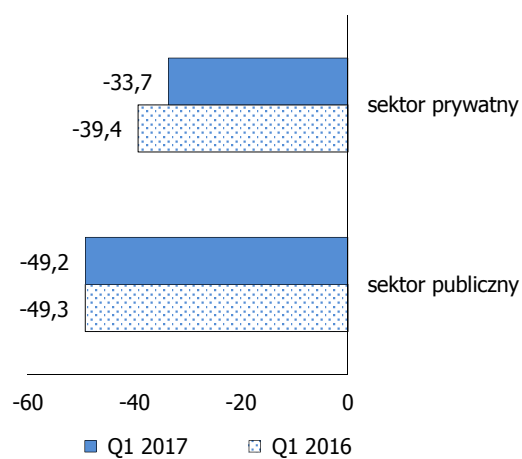

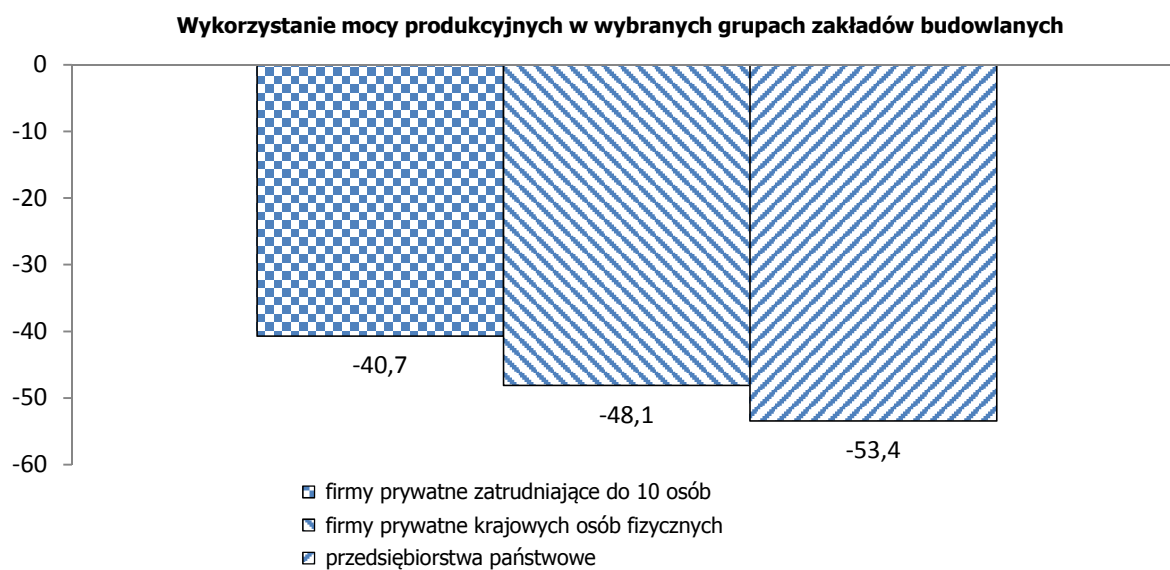
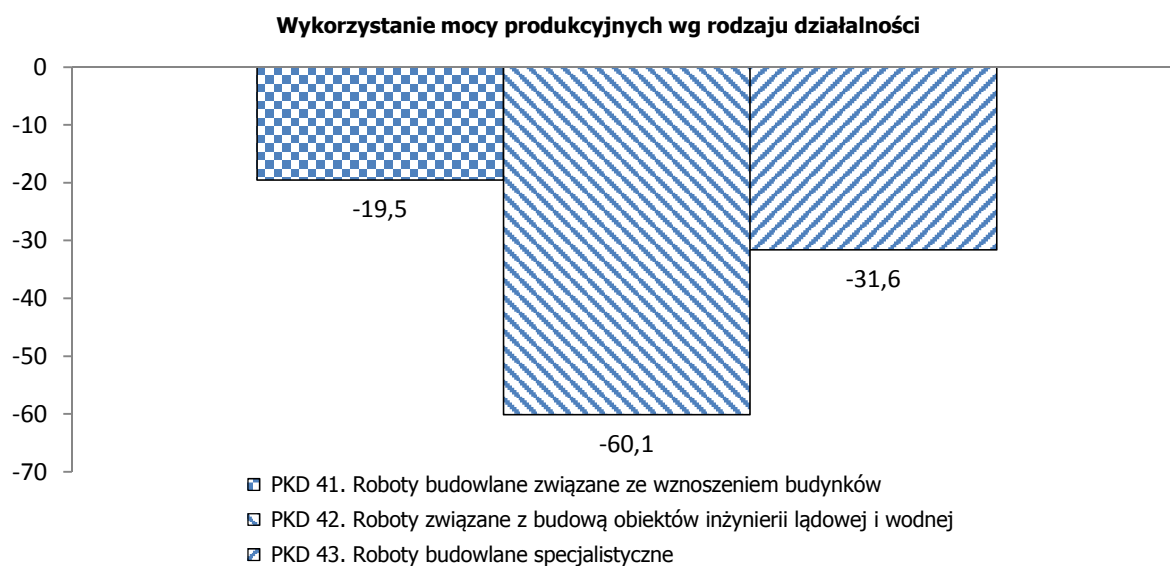
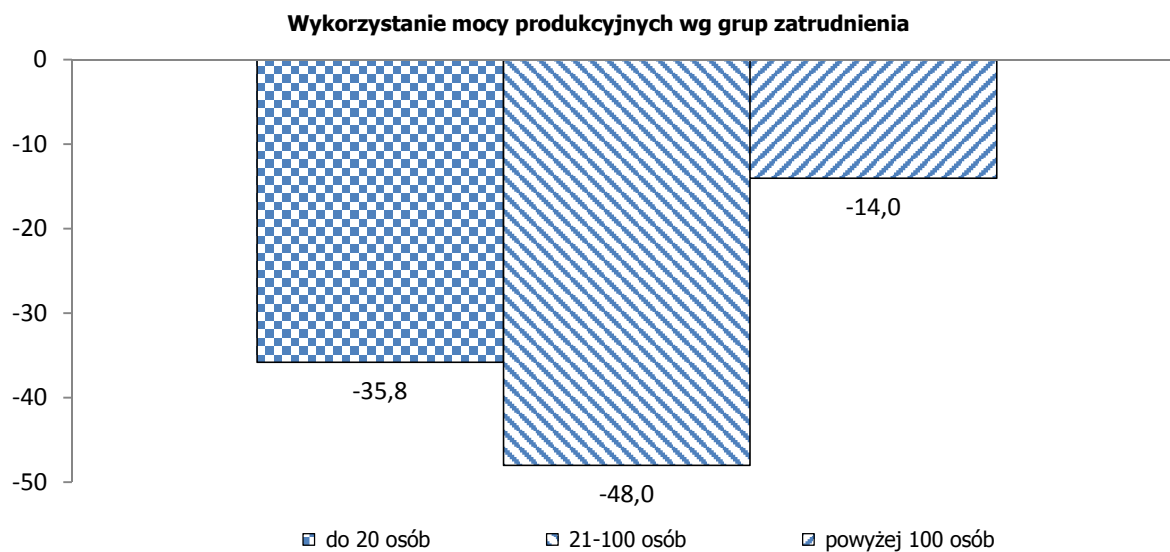
	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017
stan	-41,2	9,8	14,9	5,4	-37,3	
prognoza						23,3

Wykorzystanie mocy produkcyjnych - składowe salda

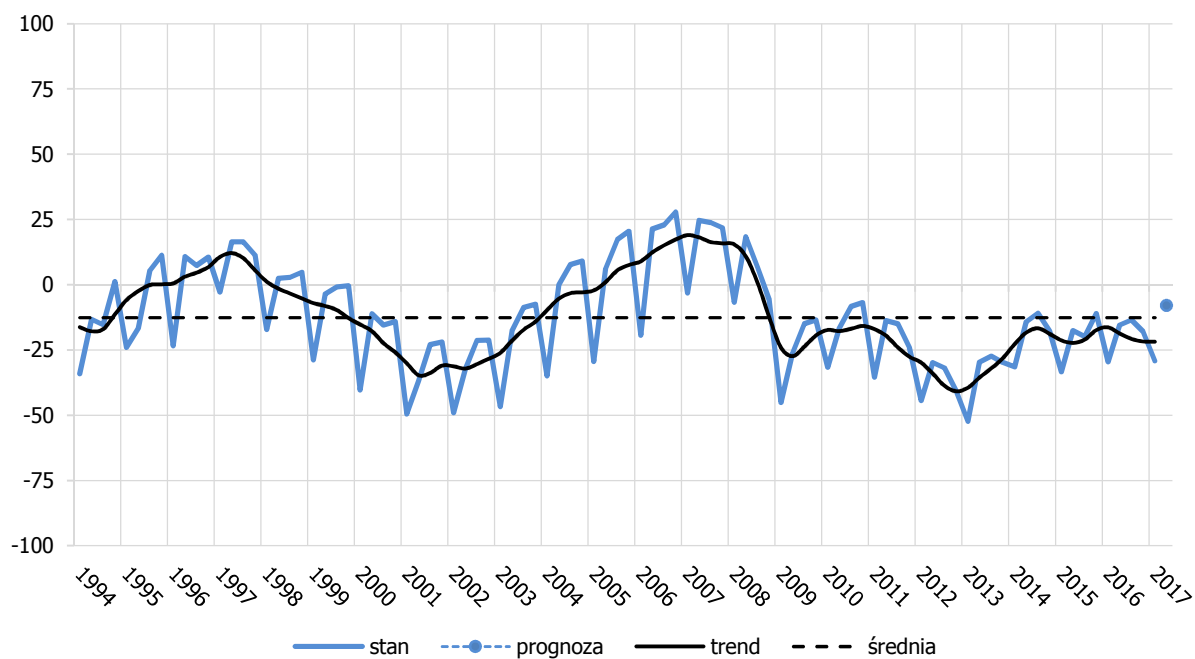

Wykorzystanie mocy produkcyjnych - saldo wg sektorów własnościowych

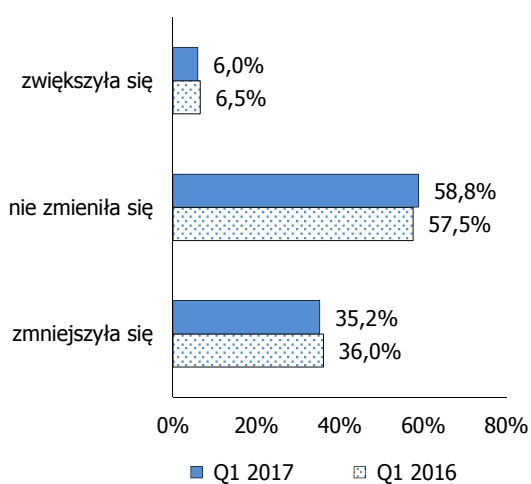

8. Nakłady inwestycyjne

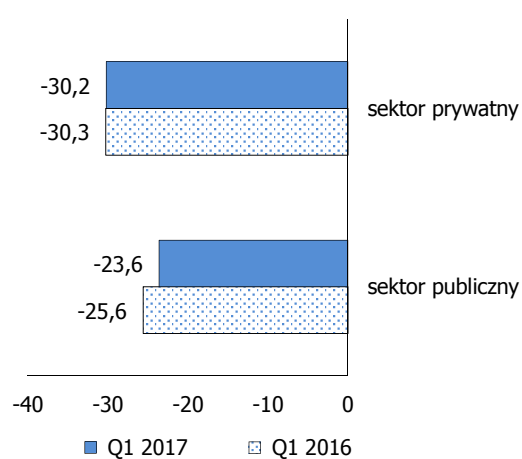

	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017
stan	-29,5	-15,5	-13,5	-17,9	-29,2	
prognoza						-8,0

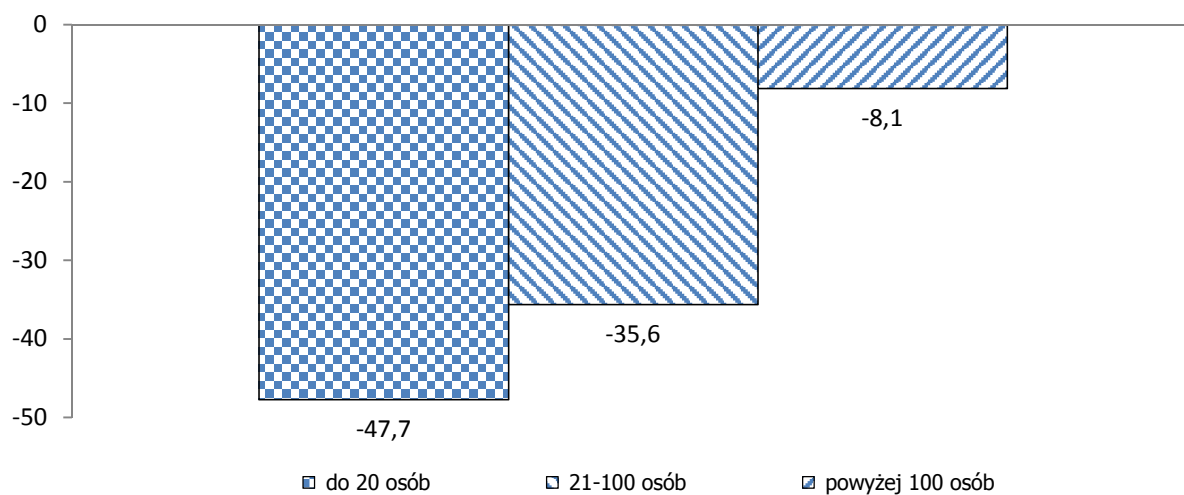
Nakłady inwestycyjne - składowe salda

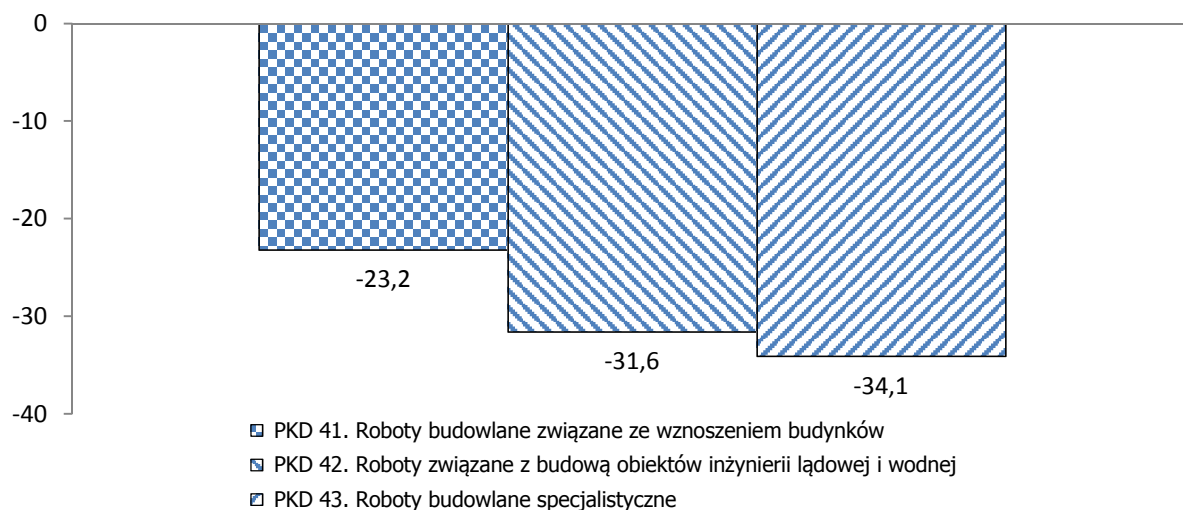
Nakłady inwestycyjne - saldo wg sektorów własnościowych

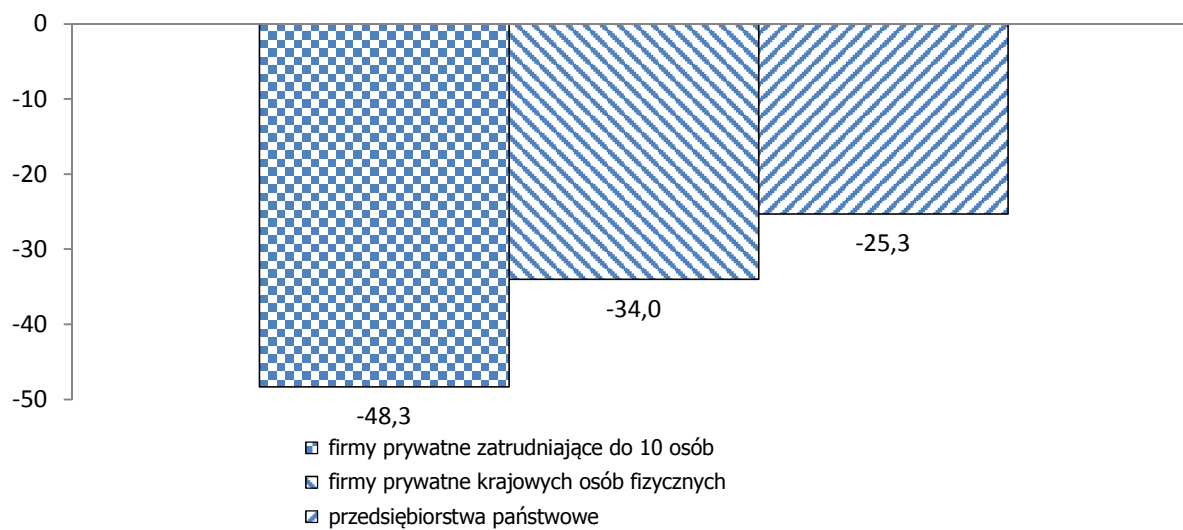
Nakłady inwestycyjne wg grup zatrudnienia

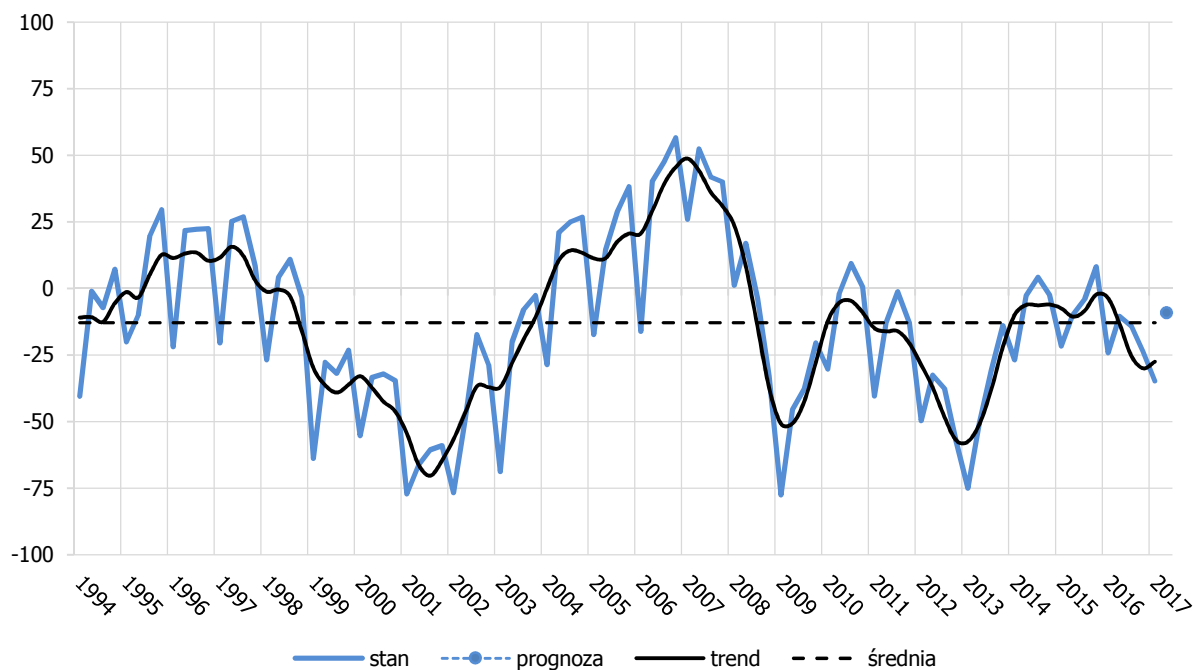
Nakłady inwestycyjne wg rodzaju działalności

Nakłady inwestycyjne w wybranych grupach zakładów budowlanych

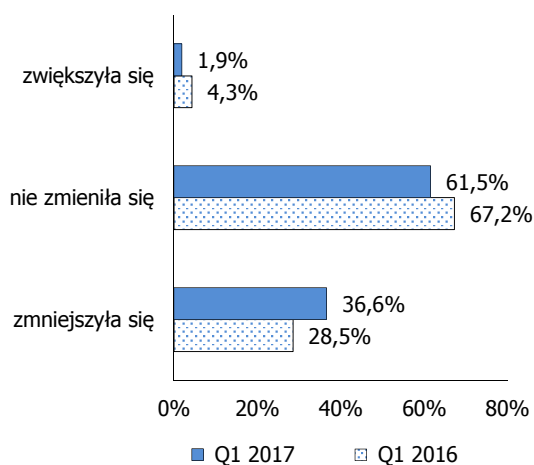

9. Ogólna sytuacja gospodarcza

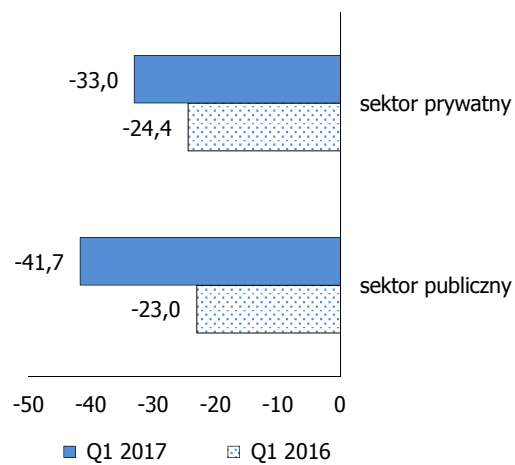

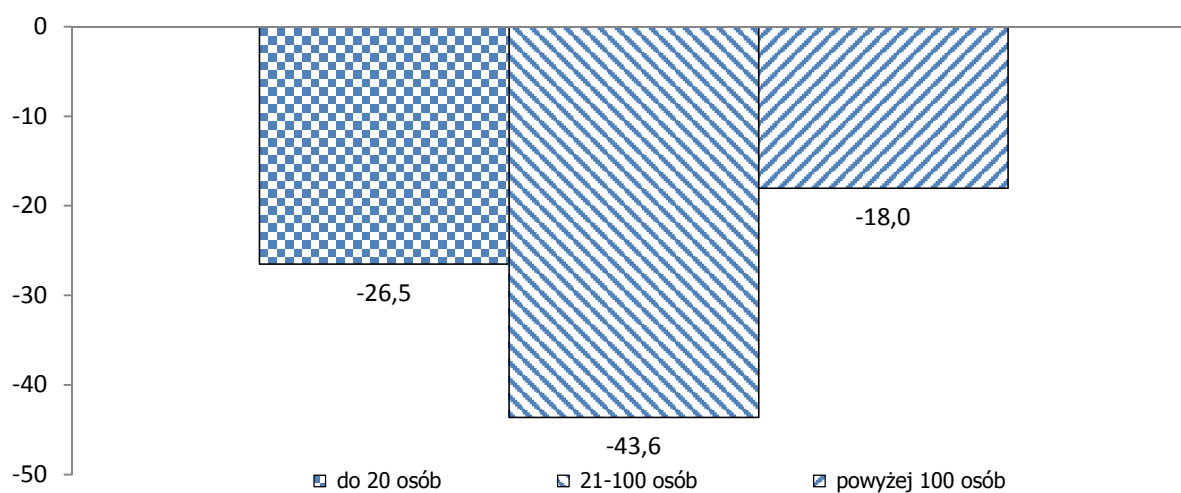
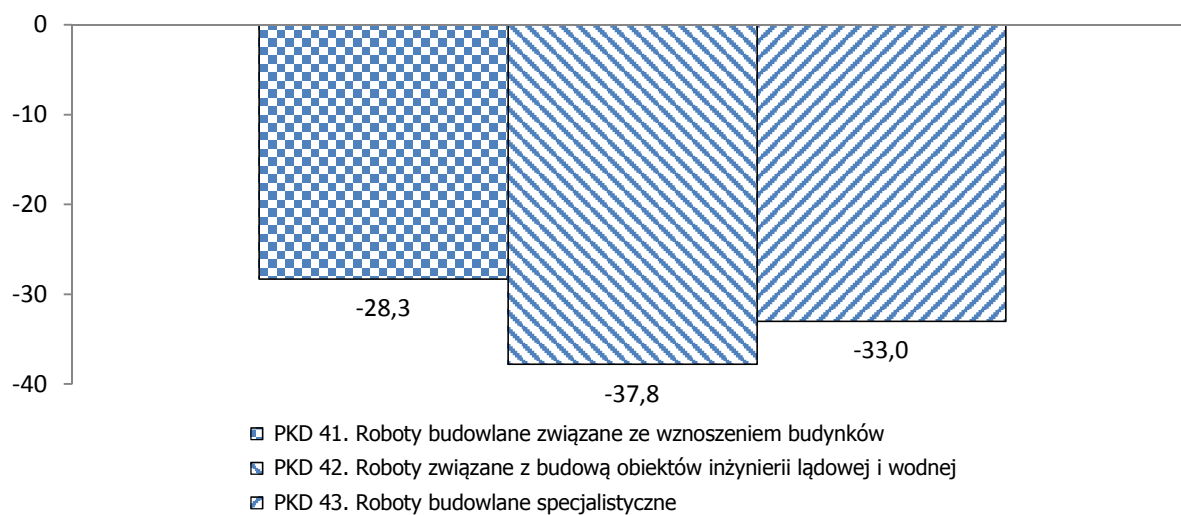
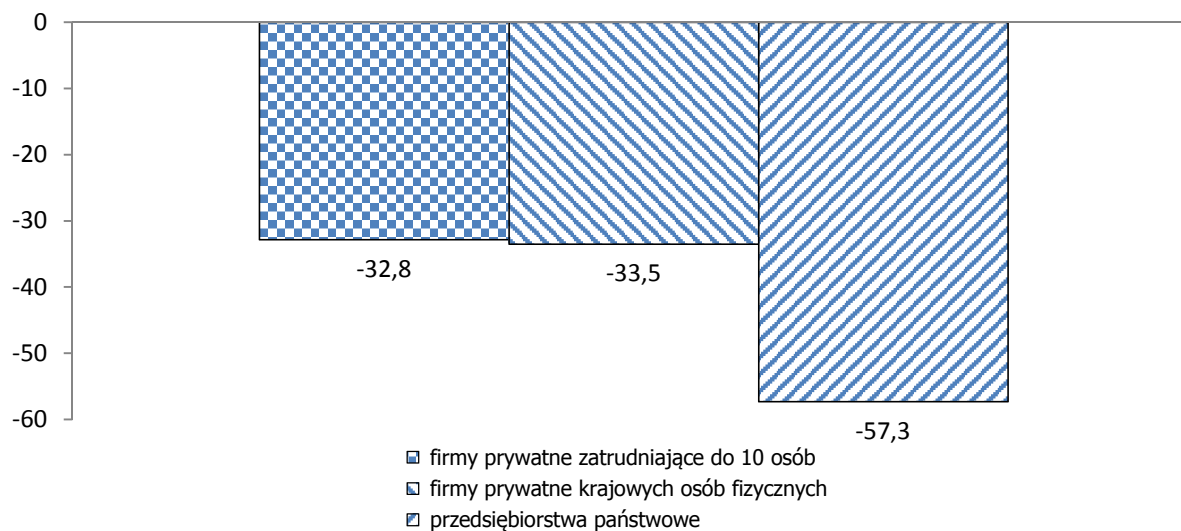
	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017
stan	-24,2	-10,5	-14,2	-23,7	-34,7	
prognoza						-9,1

Ogólna sytuacja gospodarcza - składowe salda

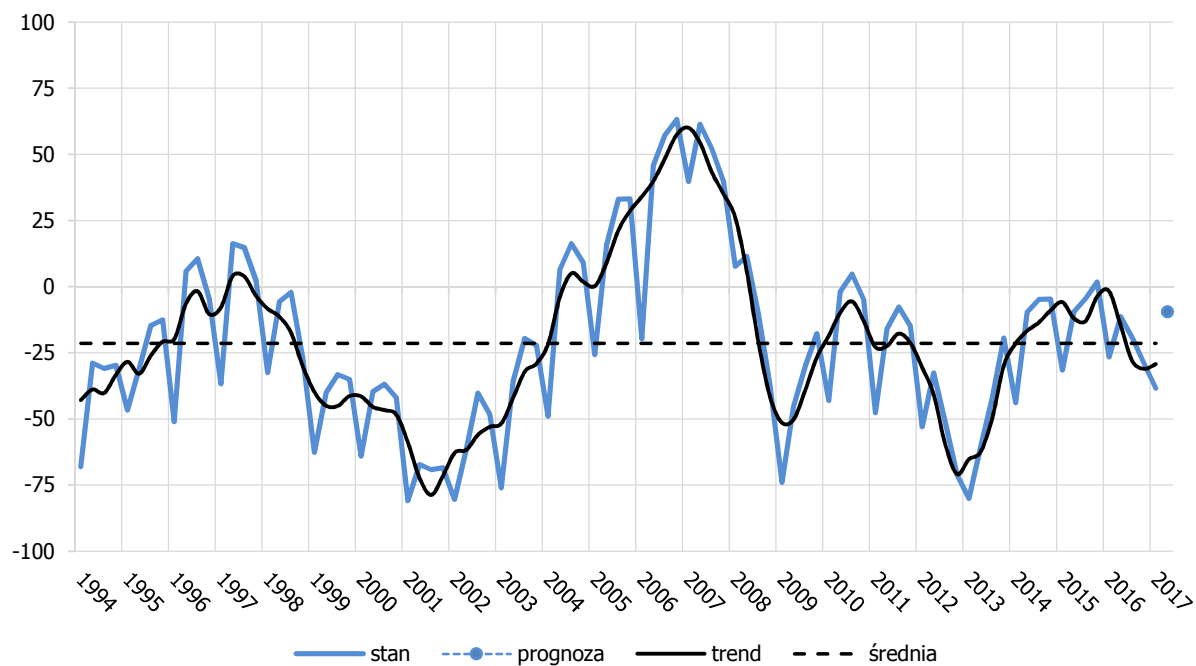

Ogólna sytuacja gospodarcza - saldo wg sektorów własnościowych

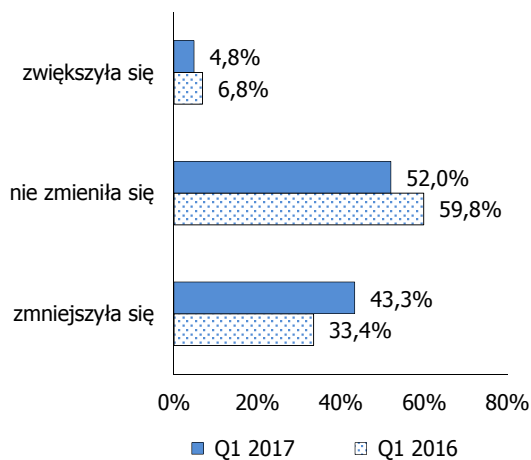
Ogólna sytuacja gospodarcza wg grup zatrudnienia**Ogólna sytuacja gospodarcza wg rodzaju działalności****Ogólna sytuacja gospodarcza w wybranych grupach zakładów budowlanych**

10. Sytuacja budownictwa

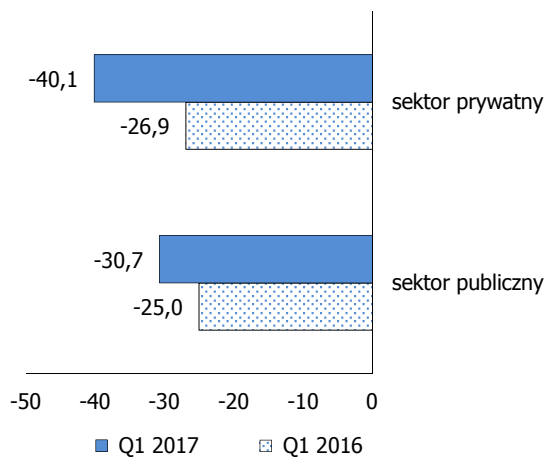

	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017
stan	-26,6	-11,4	-19,5	-29,0	-38,5	
prognoza						-9,5

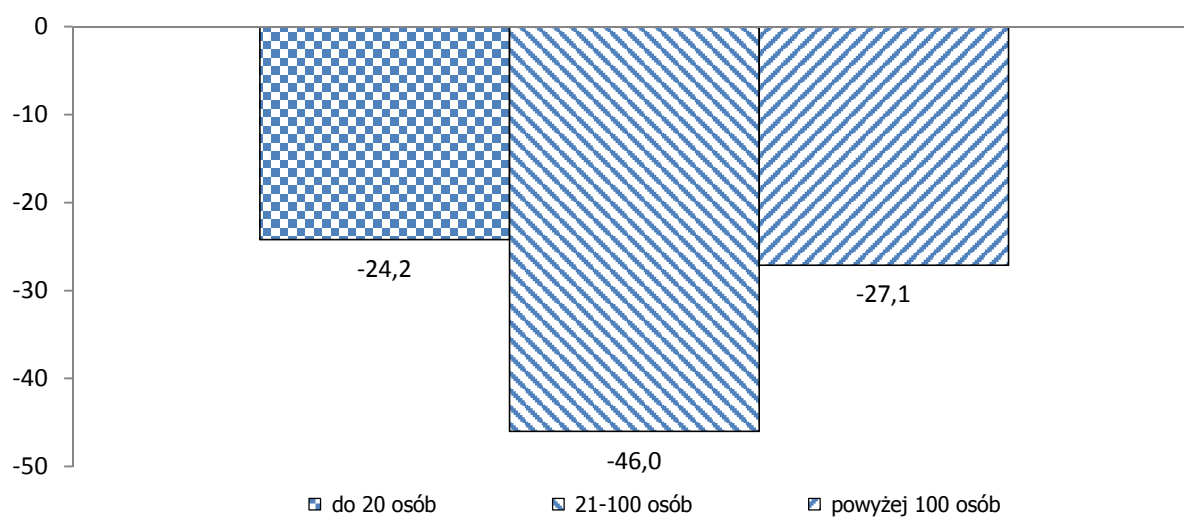
Sytuacja budownictwa -
składowe salda

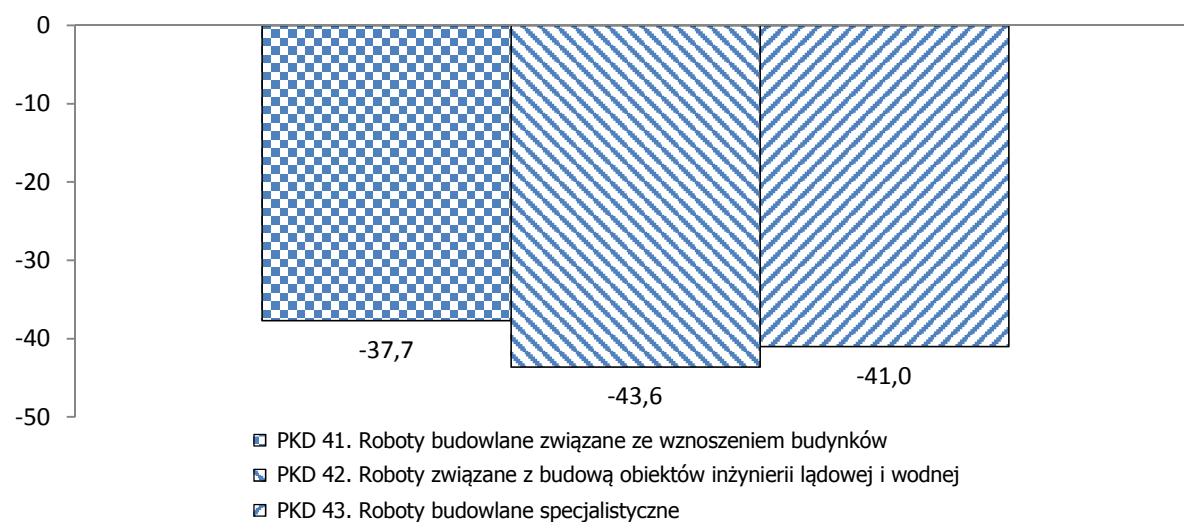
Sytuacja budownictwa -
saldo wg sektorów własnościowych

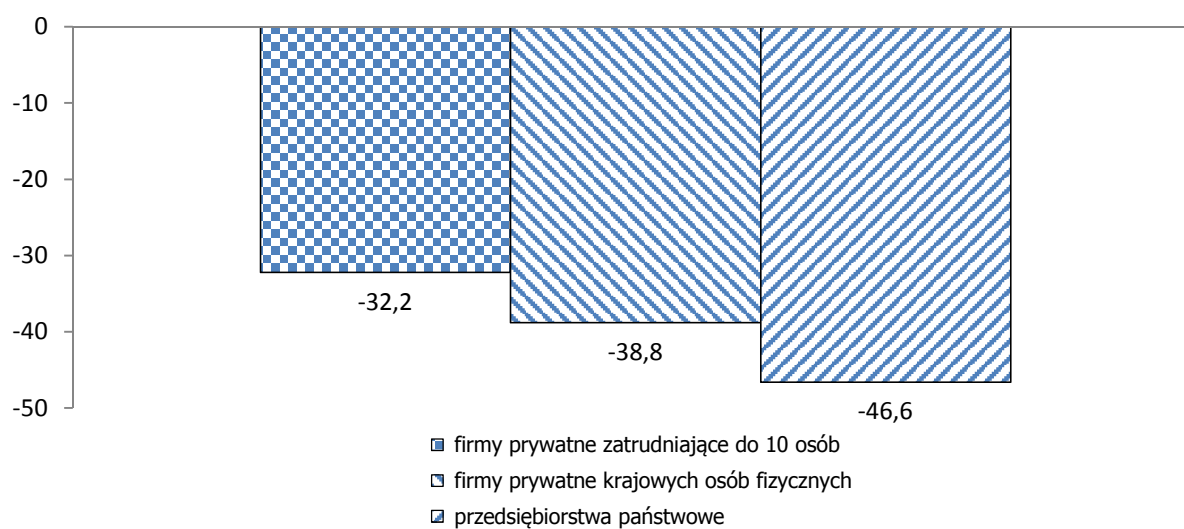
Sytuacja budownictwa wg grup zatrudnienia

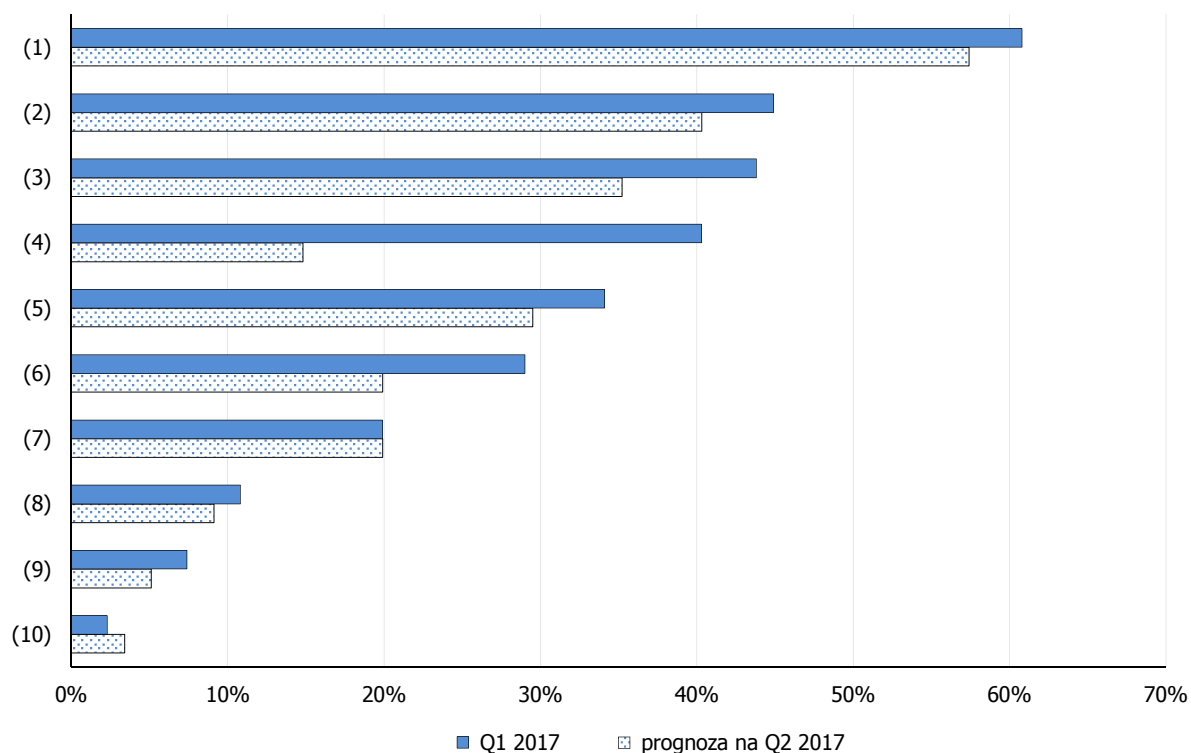
Sytuacja budownictwa wg rodzaju działalności

Sytuacja buownictwa wg wybranych grup zakładów budowlanych

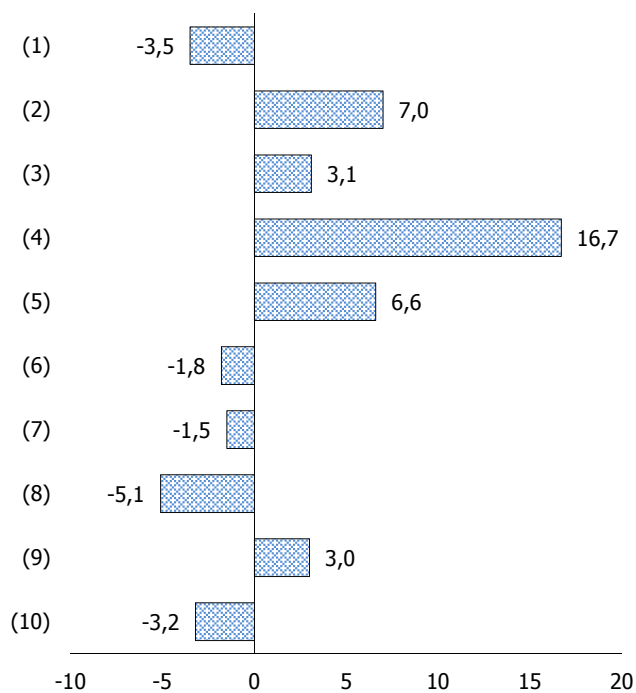

11. Bariery aktywności gospodarczej

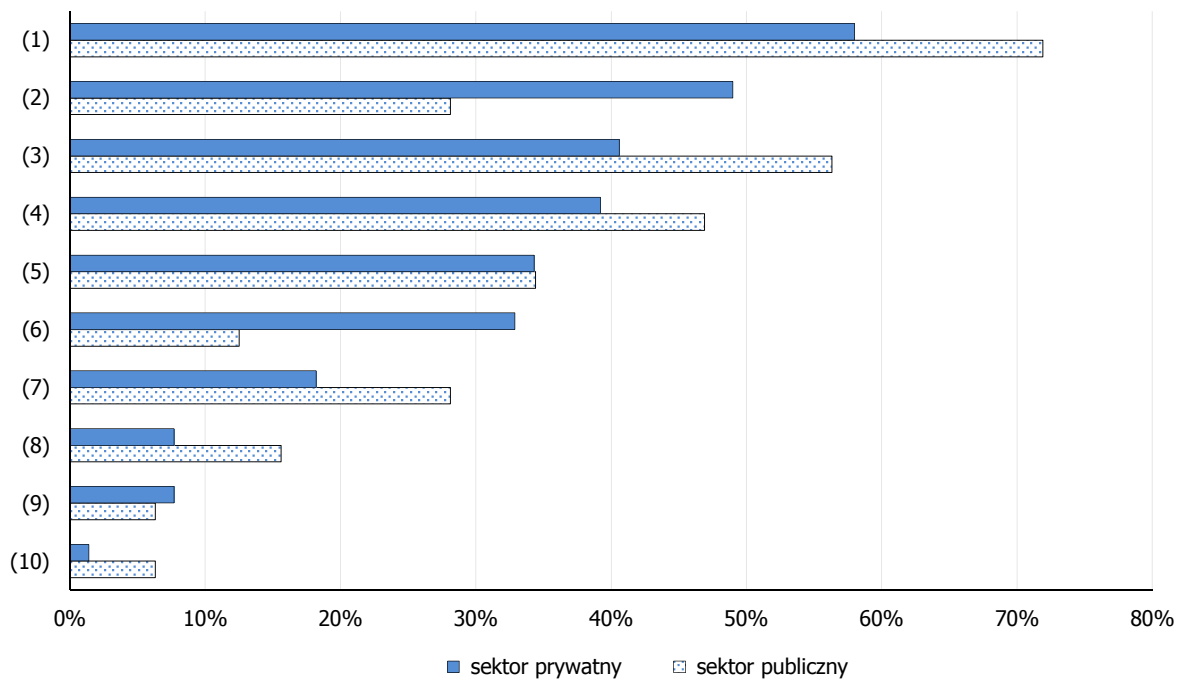

- (1) konkurencja wewnątrz gałęzi
- (2) obciążenia podatkowe
- (3) niedostateczny popyt
- (4) niekorzystne warunki pogodowe
- (5) niestabilność przepisów prawnych
- (6) zatory płatnicze
- (7) ceny surowców i materiałów
- (8) trudności w uzyskaniu kredytu
- (9) inne
- (10) nie ma barier

**Q1 2017 w porównaniu z Q4 2016
(w punktach procentowych)**

Bariery wg sektorów własnościowych

- (1) konkurencja wewnątrz gałęzi
- (2) obciążenia podatkowe
- (3) niedostateczny popyt
- (4) niekorzystne warunki pogodowe
- (5) niestabilność przepisów prawnych
- (6) zatory płatnicze
- (7) ceny surowców i materiałów
- (8) trudności w uzyskaniu kredytu
- (9) inne
- (10) nie ma barier

III. SUMMARY

In the 1st quarter of 2017 the construction confidence indicator (CCI) takes a value of -15.1. It is 1.3 pts down from the 1st quarter 2016 figure. After half-yearly growth in the indicator trend, in current quarter the trend is declining. Due to the seasonal decrease in activity of the construction industry the indicators for most of groups of companies under study are small and negative numbers. The exceptions are the two groups: Southwest Region (including the Lower Silesia and Opole voivodeships) and a group of companies employing over 100 workers, with indicators 13.1 and 10.2, respectively.

Current balance of production is equal to -48.9, so is nearly the same as in the 1st quarter a year ago. The production trend has remained almost unchanged from about mid-2015. However, as regards volume and dynamics of production there are significant differences between the groups of companies under study. In private sector the balance is equal to -46.4, which means that in comparison with previous quarter it is lower by 46 pts. In public sector it amounts to -57.7, so is lower by 82 pts. Besides, it is worth noting that in a group of state-owned enterprises the production balance in previous quarter was positive and equal to 27.0, and currently it takes a value -60.0, which is smaller by as much as 87 points.

At present in the portfolios of the construction companies there are more export orders than in previous periods. Although in terms of domestic orders the situation hasn't changed, the total orders balance increased. The trend of total orders has grown to the level from the end of 2014. With regard to domestic orders the forecasts for upcoming quarter can be treated as cautiously optimistic, whereas the forecast of the export orders is definitely favorable.

Currently the total employment balance is by 6 pts smaller than in the 1st quarter last year, in private and public sector the balances decreased by 4 and 13 pts, respectively. An only group in which - despite winter season - growth in employment volume is observed is a group of the largest enterprises, employing over 100 workers.

Financial situation of the construction companies was worsening during the whole 2016. Financial trend still is declining. In current quarter, the total financial balance amounts to -28.7, so is lower by 17 pts than in the 4th quarter of 2016. In private and public sector the balances declined at this time by 12 and 38 pts. Even in a group of state-owned enterprises, for which financial balance in the two previous quarters was positive and respectively equal to 10.1 and 9.5, now takes a small value of -30.0.

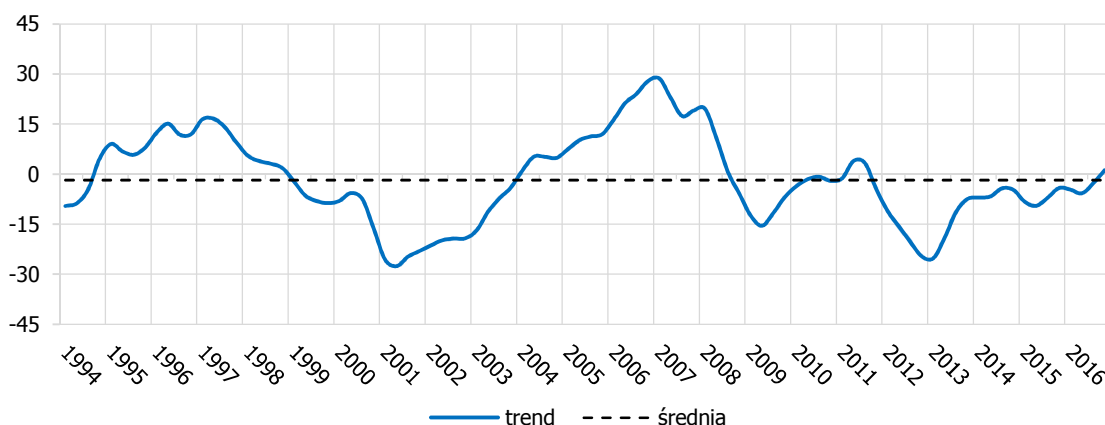
For the first time since the end of 2015 a growing trend of the evaluation of general economic situation is observed. Also for evaluations of the construction industry current quarter shows a reversal of trend, which was declining during the entire 2016. However, forecasts for upcoming quarter, both for the economy and the construction industry are pessimistic - all forecasted balances are negative numbers.

Comparison of the current and the previous quarter proves that at present the construction companies have more severe problems because of the barriers which limit their production activity. Percentage of companies which have problems due to excessive tax burdens increased by 7 pts (currently 44.9%, previously 37.9%), due to unstable legal regulations - by 6.6 pts (currently 34.1%, previously 27.5%), due to insufficient demand - by 3.1 pts (currently 43.8%, previously 40.7%). Also the winter weather turned out to be more severe than expected - the weather troubles are indicated now by 40.3% of companies, whereas three months ago such situation was forecasted by 31.9%.

IV. KONIUNKTURA W BUDOWNICTWIE W 2016 ROKU - PODSUMOWANIE

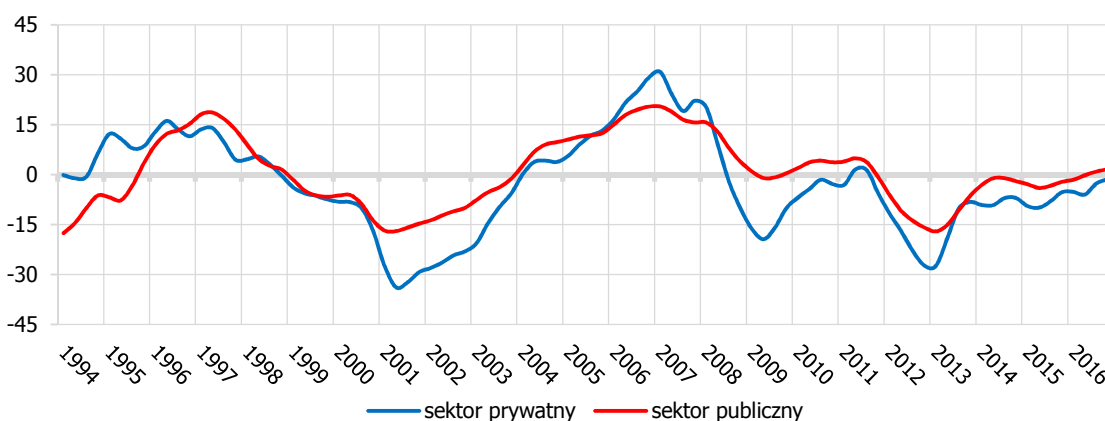
Na wykresie 1, który obrazuje długookresową tendencję koniunktury w budownictwie, widać wyraźne pogorszenie koniunktury na początku 2015 roku, szybką poprawę trwającą do końca tego roku, a następnie pogorszenie w pierwszej połowie i odbicie w drugiej połowie 2016 roku. Poziom trendu obserwowanego na koniec 2016 roku przekroczył średnią ze wszystkich dotychczasowych badań, wciąż jednak był niższy od relatywnie korzystnego roku 2011 i bardzo odległy od najlepszych dla budownictwa lat 2006-2007.

Wykres 1. Wskaźnik koniunktury w budownictwie

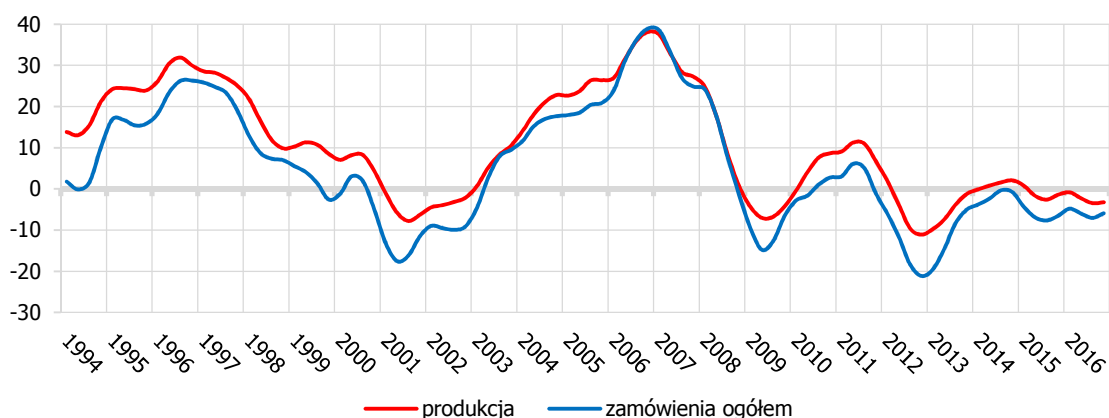

Minione trzy lata to okres gorszej koniunktury dla firm prywatnych niż dla przedsiębiorstw publicznych. Był to jednocześnie okres stosunkowo stabilnej sytuacji w sektorze publicznym i dynamicznej w prywatnym. W ciągu 2016 roku w sektorze publicznym miała miejsce powolna poprawa, rozpoczęta w połowie 2015 roku. Dla sektora prywatnego pogorszenie 2015 roku nastąpiło w tym samym czasie, lecz było głębsze niż dla publicznego, a w procesie poprawy wystąpiło około półroczne załamanie w pierwszej połowie 2016 roku. Na koniec 2016 roku dystans między sektorem prywatnym a publicznym wyraźnie się zmniejszył.

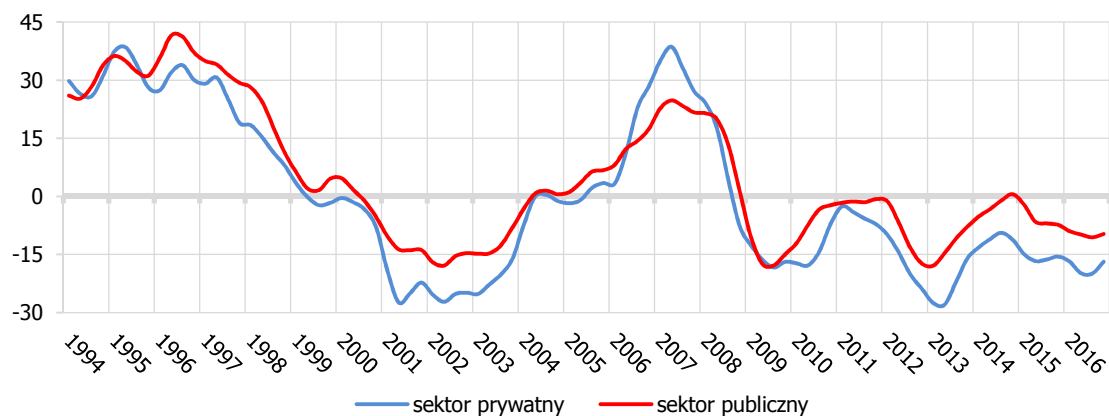
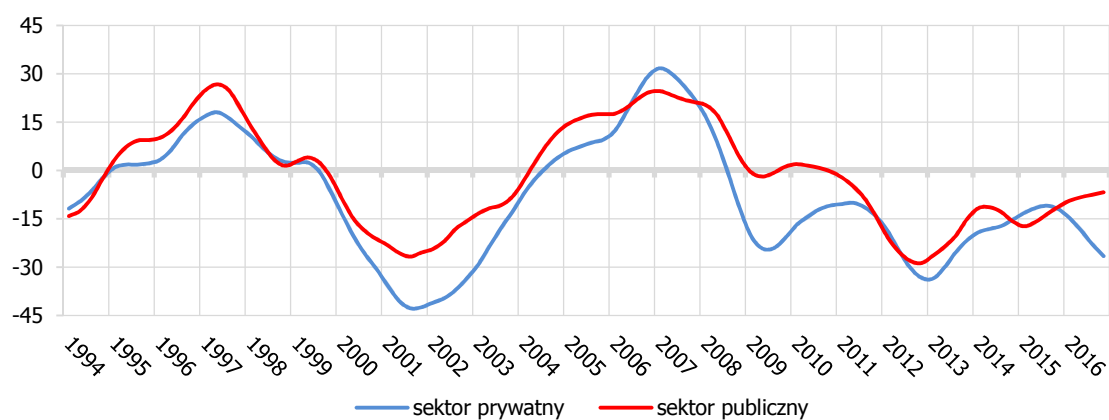
Wykres 2. Wskaźnik koniunktury w sektorze prywatnym i publicznym

Z wykresu 3 wynika, że w ciągu 2016 roku produkcja branży budowlanej zmniejszała się i spadała też ilość zamówień w portfelach firm budowlanych. Pod tym względem wyniki ostatniego kwartału 2016 roku były bardziej optymistyczne, jednak ich trwałość musi być zweryfikowana w roku 2017. Wykres 3 pokazuje także, że od początku niniejszego badania koniunktury w budownictwie, czyli od 1994 roku, niewiele było okresów tak niskiego poziomu trendu produkcji budowlanej oraz zamówień jak w 2016 roku.

Wykres 3. Produkcja i zamówienia ogółem

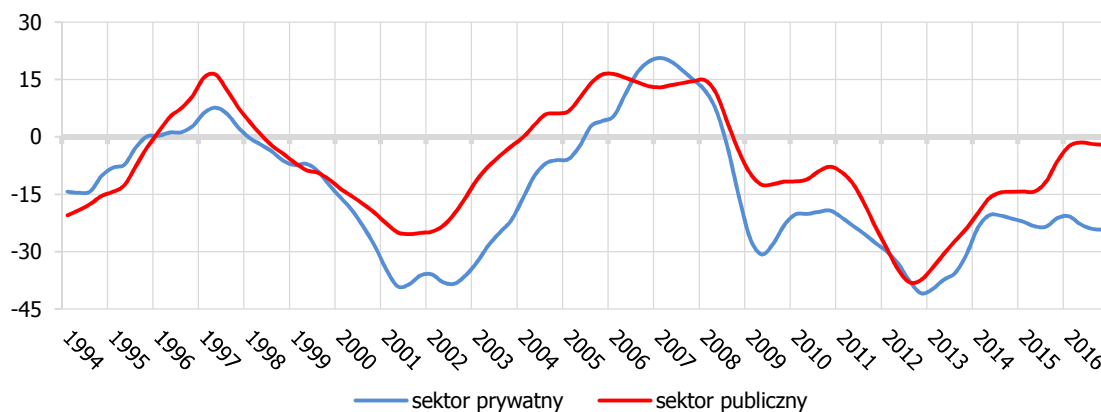
Niskie ceny usług budowlanych to od około dwóch lat poważny problem zarówno firm prywatnych, jak przedsiębiorstw publicznych, chociaż - jak pokazuje wykres 4 - silna konkurencja i relatywnie niski popyt częściej wymuszają obniżanie cen przez zakłady prywatne niż publiczne. W drugiej połowie 2016 roku wystąpiły pierwsze sygnały odwrócenia tej niekorzystnej dla budownictwa tendencji niskich cen.

Wykres 4. Ceny usług budowlanych w sektorze prywatnym i publicznym**Wykres 5. Sytuacja finansowa zakładów prywatnych i publicznych**

Pod względem sytuacji finansowej zakładów budowlanych 2016 rok był zdecydowanie odmienny dla firm prywatnych i przedsiębiorstw publicznych. O ile na początku roku zakłady z obu sektorów własnościowych w podobnie negatywnym stopniu oceniały swą sytuację finansową, to w ciągu tego

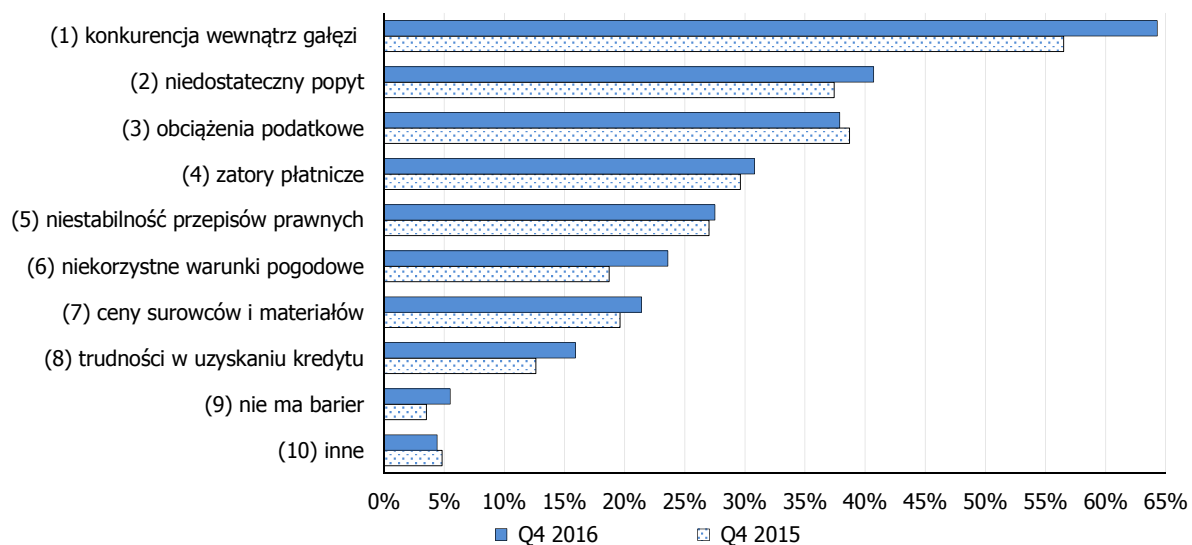
roku dotkliwe pogorszenie odczuły firmy prywatne, a wyraźną poprawę - przedsiębiorstwa publiczne. Jak widać na wykresie 5, kondycja finansowa sektora prywatnego była lepsza od publicznego tylko w latach 2006-2007 oraz w pierwszej połowie 2015. Obecnie dystans firm prywatnych od przedsiębiorstw publicznych zwiększył się i jest porównywalny z latami 2001-2002 oraz 2009-2010.

Wykres 6. Nakłady inwestycyjne w sektorze prywatnym i publicznym

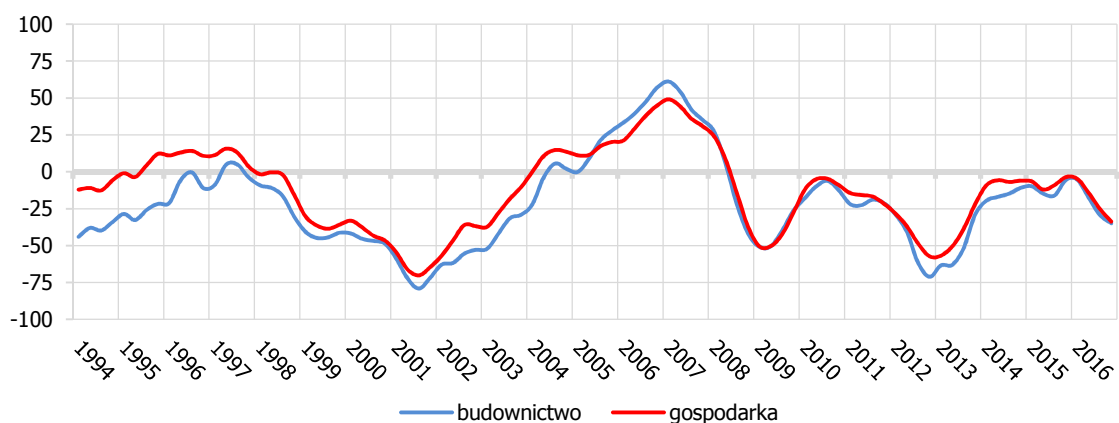

Z wykresu 6 wynika, że pod względem nakładów inwestycyjnych najgorszy dla budownictwa po 1994 roku był rok 2012. Od początku 2013 roku do około połowy 2014 roku trend inwestycji w budownictwie, zarówno w sektorze prywatnym, jak publicznym, był rosnący. Od tego czasu jednak trend sektora prywatnego maleje z niewielkimi wahaniami, publicznego zaś - dzięki drugiej połowie 2015 roku wzrósł i utrzymał ten poziom niemal bez zmian w ciągu 2016 roku.

Wykres 7. Bariery ograniczające aktywność zakładów budowlanych w latach 2015 i 2016

Wykres 7 przedstawia układ barier ograniczających aktywność produkcyjną zakładów budowlanych w ostatnim kwartale 2015 i 2016 roku. Jak widać, jedynie nadmierne obciążenia podatkowe były dla zakładów budowlanych mniejszym problemem w 2016 roku niż rok wcześniej, natomiast trudności powodowane przez wszystkie pozostałe bariery były w 2016 roku poważniejsze niż w 2015 roku.

Wykres 8. Budownictwo na tle gospodarki

Na wykresie 8 łatwo można zauważyć, że w pierwszym i drugim kwartale 2015 roku miało miejsce wyraźne pogorszenie ocen, jakie zakłady budowlane wystawiały zarówno własnej branży, jak całej gospodarce. W drugiej połowie 2015 roku te oceny znacznie wzrosły, jednak w ciągu całego 2016 roku zarówno oceny sytuacji panującej w budownictwie, jak oceny ogólnej sytuacji gospodarczej zmniejszały się w takim samym, szybkim tempie.